

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

การออกแบบกราฟฟิกสำหรับนาฏยศาลา หุ่นละครเล็ก

CORPORATE IDENTITY FOR TRADITIONAL THAI PUPPET THEATER

ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์ ภาควิชานิติศาสตร์
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2549

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบอนุญาตศิลปนิพนธ์

การออกแบบกราฟฟิกสำหรับนาฏยศาลา หุ่นละครเล็ก

CORPORATE IDENTITY FOR TRADITIONAL THAI PUPPET THEATER

ภาควิชานิเทศศิลป์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
อนุมัติให้ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชานิเทศศิลป์

อาจารย์ที่ปรึกษาศิลปนิพนธ์.....วันที่ 30 มิ.ย. 2550.
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เสริมสุข เขียรสุนทร)

หัวหน้าภาควิชา.....วันที่ 30 มิ.ย. 2550.
(อาจารย์วิศักดิ์ รักใหม่)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อศิลปนิพนธ์

การออกแบบกราฟฟิคสำหรับนาฏยศาลา หุ่นละครเล็ก

CORPORATE IDENTITY FOR TRADITIONAL THAI -
PUPPET THEATER

ชื่อ

น.ส.ลัดดาวัลย์ บุริสวัสดิ์

สาขาวิชา

นิเทศศิลป์

ภาควิชา

นิเทศศิลป์

คณะ

สถาปัตยกรรมศาสตร์

ปีการศึกษา

2549

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผศ.เสริมสุข เขียวสุนทร

บทคัดย่อ

“หุ่นละครเล็ก” เป็นมหรสพเก่าแก่ที่มีมาตั้งแต่เมื่อเกือบร้อยปีก่อน ไม่มีใครคาดคิดว่าจะสามารถฟื้นคืนกลับมาฉายาได้อีก แต่ทุกวันนี้การแสดงหุ่นละครเล็กกลายเป็นที่รู้จักกันดีเพราะมีผู้สืบทอดอย่างครูสาคร ยังเขียวสด ศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดงละครเล็ก ผู้ซึ่งก่อตั้งนาฏยศาลา หุ่นละครเล็ก หรือที่เรารู้จักกันในชื่อ โจหลุยส์ เรียบเตอร์ และเป็นผู้ที่ถ่ายทอดวิชาการแสดงไปสู่ลูกหลาน รุ่นต่อรุ่น

โครงการนี้มีจุดประสงค์หลักในการศึกษาและออกแบบกราฟฟิค เพื่อการสร้างภาพลักษณ์ที่มีความชัดเจนขององค์กร นั่นคือความเป็นไทยที่ผสมผสานกับรูปแบบความทันสมัย เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับรูปแบบการแสดงที่ถูกระงับ ปรับเปลี่ยน ให้เข้ากับยุคสมัยมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของงานประกอบด้วยการออกแบบสัญลักษณ์ขององค์กรและสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทต่างๆ อันได้แก่ กระดาษเขียนจดหมาย-ซองจดหมาย นามบัตร บัตรประจำตัว โปสเตอร์ โบชัวร์ บัตรเข้าชมการแสดง ป้ายต่างๆ อันได้แก่ ป้ายหน้าพิพิธภัณฑ์ ป้ายข้อมูล ป้ายบอกทาง ป้ายสถานที่ ป้ายแบนเนอร์ ส่วนเบ็ดเตล็ดอื่นๆอันได้แก่ ถุงใส่ของ ยานพาหนะ ชุดพนักงาน เครื่องใช้บนโต๊ะอาหาร เครื่องใช้สำนักงาน

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณคณะกรรมการหุ่นละครเล็ก (โจหลุยส์ เทียบเตอร์) ที่สร้างแรงบันดาลใจในการทำงานครั้งนี้ รวมทั้งความเอื้อเฟื้อในข้อมูลต่างๆ

ขอขอบคุณเพื่อนฯสน.4 สำหรับความช่วยเหลือที่มีให้กันตลอดมา

ขอขอบคุณเพื่อนฯนิเทศศิลป์ สำหรับความเป็นเพื่อนที่คัดลอกระยะเวลา 4 ปีที่รู้จักกัน

ขอขอบคุณครูอาจารย์ทุกท่าน สำหรับการคำแนะนำงานทำให้งานสำเร็จลุล่วงไปได้

ขอขอบคุณพ่อและแม่ สำหรับการสนับสนุนและความห่วงใยที่มีให้มาโดยตลอด

๗

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนำ

หุ่นละครเล็ก ถือเป็นมรดกทางปัญญาของบรรพบุรุษไทย ที่เกิดจากการผสมศิลปะหลายแขนงเอาไว้ด้วยกัน หลอมรวมจนกลายเป็นการแสดงอันงดงาม ไม่ว่าจะเป็นหัตถศิลป์คือการสร้างองค์ประกอบของหุ่น ประณีตศิลป์ในการสร้างเครื่องแต่งกาย นาฏศิลป์หรือการใช้ลีลาท่าเชิด กิตติศิลป์หรือดนตรี มัณฑนศิลป์หรือการจัดฉาก จึงเป็นเรื่องน่าเสียดายหากจะปล่อยให้การแสดงอันสูงค่าแบบนี้สูญหายไปตามกาลเวลา

ณ วันนี้ คนรุ่นลูกหลานของครูสาคร ยังเขียวสด ต่างมุ่งมั่นที่จะสืบทอด" มรดกทางปัญญา" อันเป็นความภาคภูมิใจของครอบครัวยังเขียวสด หุ่นละครเล็กมีโชวิณีแห่งลภยศชื่อเสียง หากแต่เป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต เป็นศูนย์กลางของความรักความผูกพันในหมู่ญาติที่น้องมิตรสหาย และเป็นผลงาน ที่พวกเขามุ่งมั่นให้เป็นหนึ่งในมรดกทางวัฒนธรรมของแผ่นดิน

ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้จึงเกิดขึ้นภายใต้จิตสำนึกที่โครงการจะร่วมอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของชาติให้คงอยู่ แม้ไม่อาจจะก่อให้เกิดประโยชน์อันมากมาย แต่การค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อประกอบการทำงานก็ทำให้ได้รับทราบข้อเท็จจริงที่น่าสนใจ จนก่อเกิดเป็นแนวทางในการออกแบบเพื่อสร้างผลงานขึ้นมาตอบสนองกับรูปแบบของนาฏยศาลา หุ่นละครเล็กในยุคปัจจุบัน ที่สามารถสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศชาติ และกำลังก้าวไปสู่ความเป็นสากลมากยิ่งขึ้น

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
คำนำ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญภาพ.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ.....	1
1.3 ขอบเขตของโครงการ.....	2
1.4 แนวทางการบรรลุเป้าหมาย.....	2
บทที่ 2 หุ่นละครเล็ก	
2.1 ความเป็นมาของหุ่นละครเล็ก.....	3
2.2 หุ่นละครเล็ก.....	4
2.3 การเชิดหุ่นละครเล็ก.....	6
บทที่ 3 องค์ประกอบศิลป์	
3.1 การจัดองค์ประกอบศิลป์.....	8
3.2 กฎของความขัดแย้ง.....	9
3.3 เส้น.....	10
3.4 สีกับหลักการออกแบบ.....	11
บทที่ 4 การออกแบบกราฟฟิคสำหรับองค์กร	
4.1 การออกแบบสัญลักษณ์.....	13
4.2 ป้ายสัญลักษณ์.....	21

4.3 การออกแบบนามบัตรและหัวจดหมาย	24
4.4 การออกแบบโฆษณาประเภทสิ่งพิมพ์	24
บทที่ 5 วิเคราะห์และสรุปข้อมูลเบื้องต้น	25
บทที่ 6 ขั้นตอนการพัฒนาแบบร่าง	
6.1 ประเด็นในการออกแบบ.....	27
6.2 ขั้นตอนการสเก็ตช์	28
บทที่ 7 ผลงานจริง.....	38
บทที่ 8 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	49
บรรณานุกรม.....	50

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่	หน้า
1 โลโก้มหาวิทยาลัย หุ่นละครเล็ก.....	26
2 ภาพสเก็ทซ์โลโก้.....	33
3 โลโก้แบบ Outline.....	34
4 โลโก้แบบ Negative.....	34
5 โลโก้แบบลายเส้น.....	35
6 การจัดวางองค์ประกอบของโลโก้.....	36
7 โลโก้ที่สมบูรณ์แบบ.....	37
8 Logo Symbol	38
9 Logo –Type	38
10 การใช้โลโก้แบบสีเดียว	39
11 การใช้โลโก้แบบเจาะขาว	40
12 นามบัตรสำหรับพนักงาน	41
13 นามบัตรสำหรับผู้ออกแบบ	41
14 กระดาษเขียนจดหมายรูปแบบที่ 1.....	42
15 กระดาษเขียนจดหมายรูปแบบที่ 2	43
16 ซองจดหมาย	43
17 บัตรประจำตัว	44
18 บัตรเข้าชมการแสดง	45
19 โบชัวร์	46
20 โปสเตอร์	47
21 ป้ายนอกอาคาร	49
22 ป้ายบอกทาง	50
23 ป้ายสถานที่	50
24 อุปกรณ์สำนักงาน	51

25	ป้ายข้อมูลตัวละคร	52
26	อุปกรณ์บนโต๊ะอาหาร	53
27	ชุดพนักงาน	54
28	ชุดนักแสดง	55
29	รถสำนักงาน	56
30	รถขนอุปกรณ์การแสดง	57
31	อุปกรณ์สำนักงาน	58
32	ถุงใส่ของ	59
33	ถุงกระดาษ	60

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ

“ คณะสาครนาฏศิลป์ ” เป็นคณะหุ่นละครเล็กเพียงคณะเดียวในประเทศไทยที่ยังคงหลงเหลืออยู่ ถูกก่อตั้งโดยนายสาคร ช่างเขิวสด (โจหลุยส์) วัย 79 ปี แต่ในปัจจุบัน การแสดงและการบริหาร-

งานถูกดำเนินการโดยคุณพิสุตร และคุณสุรินทร์ ช่างเขิวสด บุตรชายคนที่ 5 และ 7 เป็นผู้ดูแลกิจการและควบคุมการแสดงทั้งหมด ทำให้การแสดงหุ่นละครเล็กมีการพัฒนารูปแบบให้ทันสมัยมากขึ้น กล่าวคือ มีการนำเทคนิคใหม่ๆ ด้านแสงสีเข้ามาประกอบการแสดง, ดำเนินการจดลิขสิทธิ์หุ่นละครเล็ก, ติดต่อกับบริษัททัวร์ ให้บรรจุการแสดงหุ่นละครเล็กที่โจหลุยส์เชิญเคอร์ไวน์โปรแกรมทัวร์ รวมไปถึงจนถึงความพยายามในการคิดกลไกหุ่นขึ้นใหม่ให้ขยับเคลื่อนไหวได้มากกว่าเดิม

เมื่อการแสดงถูกพัฒนาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น การสร้างภาพลักษณ์ขององค์กรจึงเข้ามามีบทบาทเพื่อสร้างมาตรฐานรองรับให้สอดคล้องกัน ดังนั้นกระบวนการออกแบบกราฟิกสำหรับองค์กร จึงเป็นทางเลือกเพื่อดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อสร้างภาพลักษณ์ขององค์กรให้เกิดความสอดคล้องกับรูปแบบการแสดงที่ถูกปรับเปลี่ยนให้น่าสนใจมากยิ่งขึ้น
2. เพื่อหาแนวทางในการประยุกต์ศิลปะไทยให้มีความร่วมสมัยและเหมาะสม
3. เพื่อศึกษาลายไทยโบราณ ที่จะนำมาใช้กับการออกแบบอย่างมีหลักเกณฑ์
4. เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับหุ่นละครเล็ก โดยนำมาเป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับการออกแบบ
5. เพื่อศึกษาการออกแบบกราฟิกสำหรับองค์กร (Corporate Identity)

ขอบเขตของโครงการ

1. สัญลักษณ์ของพิพิธภัณฑ์
2. Stationary ประกอบด้วย นามบัตร , บัตรประจำตัวพนักงาน , กระดาษเขียนจดหมาย , ของจดหมาย
3. สื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย โบชัวร์ , คัมเข้าชมการแสดง
4. ระบบป้าย (Signage) ประกอบด้วย ป้ายหน้าพิพิธภัณฑ์ , ป้ายบอกข้อมูลตัวหุ่นละคร , ป้ายติดอาคาร , ป้าย Banner
5. ชุดพนักงาน (Uniform)
6. อุปกรณ์สำนักงาน
7. ถุงใส่ของ
8. ยานพาหนะ
9. เครื่องใช้บนโต๊ะอาหาร

แนวทางในการบรรลุเป้าหมาย

- เสนอหัวข้อ อธิบายแนวความคิดในการออกแบบกราฟฟิคสำหรับองค์กร นาฏยศาลา หุ่นละครเล็ก
- รวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงและกำหนดแนวทางสำหรับการออกแบบ
- วิเคราะห์และกำหนดขอบเขตของงาน
- ทำแบบร่างขั้นต้น แก้ไขและปรับปรุง
- สร้างชิ้นงาน , สรุปและประเมินผล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

หุ่นละครเล็ก

2.1 ความเป็นมาของหุ่นละครเล็ก

หุ่นละครเล็ก นับเป็นมรดกสพชาชาวบ้าน สร้างขึ้นจากภูมิปัญญาชาวบ้านโดยนายแกร ศัพทวิช หรือที่บรรดาลูกศิษย์เรียกขานกันว่า “พ่อครูแกร” อดีตหัวหน้าคณะละครชาตรีชาวหัวรอ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พัฒนามาจากหุ่นไทยชุดความเกียรดีในวังของกรมพระราชวังบวรวิไชยชาญ

มรดกหุ่นละครเล็กห่างหายจากวิถีชีวิตของคนไทยไปนานเกือบ ๕๐ ปี กว่าที่จะได้ปรากฏสู่ ความรับรู้และความเข้าใจของสาธารณชนอีกเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. ๒๕๒๘ ในงานเทศกาลเที่ยว- เมืองไทยปี พ.ศ. ๒๕๒๘ โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ขอร้องให้ครู โจอีสวย หรือ นายสาคร ยังเขียวสด จัดการแสดงขึ้นอีกครั้งหนึ่ง ครู โจอีสวยจึงตัดสินใจทำพิธีบูชาพ่อครูแกรเจ้าของหุ่นเพื่อ ขออนุญาตจัดทำหุ่นเพิ่มเติม ในงานนี้ครู โจอีสวยยังได้รับพระมหากรุณาธิคุณแสดงหน้าพระที่นั่ง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในงานเทศกาลเที่ยวเมืองไทย ณ สวนอัมพรและ แสดงสาธิตหุ่นละครเล็กที่ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย ในปี พ.ศ. ๒๕๓๐

ในขณะนั้นครู โจอีสวยได้ตั้งชื่อคณะหุ่นละครเล็กของท่านว่า "หุ่นละครเล็กคณะสาคร นาฏศิลป์ละครเล็กหลานครูแกร" หุ่นละครเล็กของครู โจอีสวยเป็นที่ชื่นชอบของผู้ชมเป็นอันมาก ด้วย ลักษณะพิเศษของหุ่นละครเล็กที่เคลื่อนไหวได้ทุกส่วนคล้ายคนจริงและความสวยงามของเครื่องแต่ง กายแบบโขนละครจริง รวมทั้งศิลปะการเชิดที่แตกต่างจากการเชิดหุ่นกระบอกที่คุ้นเคย ซึ่งหุ่นละคร เล็กของครู โจอีสวย ได้รับการพัฒนาให้สามารถหันหน้าได้ทุกตัว มีรูปทรงได้สัดส่วนงดงามมากขึ้น ใส่เครื่องประดับที่งดงามมากขึ้น และมีความประณีตในการแสดงมากขึ้น เพื่อให้หุ่นมีท่วงท่าการรำ และการเจรจาเหมือนคนจริง ทั้งยังคิดให้มีการเชิดหน้าโรง เพื่อให้ผู้ชมได้มีโอกาสชมลีลาการแสดง ของผู้เล่นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น และมีการสาธิตวิธีการเชิดก่อนการแสดงด้วย นอกจากนี้ครู โจอีสวย ยังได้ คิดแปลงให้หุ่นละครเล็กแสดงเรื่องรามเกียรติ์โดยสมบูรณ์ ทั้งนี้เพราะเป็นเรื่องสนุก ตัวละครมีความ สว่างงาม เคิมหุ่นละครเล็กจะแสดงเรื่องรามเกียรติ์เพียงเล็กน้อยเฉพาะตอนเปิดเรื่อง เพื่อเป็นการเบิกโรง เท่านั้น ต่อจากนั้นจะแสดงละครซึ่งส่วนใหญ่เป็นเรื่องพระอภัยมณี

2.2 หุ่นละครเล็ก

หุ่นละครเล็กของครูโจหลุยส์ สร้างเลียนแบบของพ่อครูแกร เพื่อรำลึกถึงพระคุณครูและเพื่ออนุรักษ์ฟื้นฟูศิลปะแขนงนี้ หุ่นพ่อครูแกรที่เก็บรักษาไว้ที่เมืองโบราณขณะนี้มีลักษณะเป็นหุ่นที่มีหัวแขน มือ เท้าแบบหุ่นหลวงหรือหุ่นใหญ่ สูงประมาณ 1 เมตร สร้างด้วยไม้ ภายในกลวง โครงหุ่นท่อนบนทำจากกระดาษข่อย ท่อนล่างทำด้วยโครงลวดวงๆ ไม้ 2-3 เส้น ประกอบกันด้วยกลไกที่สลับซับซ้อนต่อสายระโยงระยางสำหรับถือบังคับให้ส่วนต่างๆ เคลื่อนไหวได้ ถ้าเป็นตัวเอกมีสายใยที่ข้อมือ ทำให้หักข้อมือและขึ้นนิ้วได้ หากเป็นตัวตลกมือจะแข็ง

สำหรับตัวนางที่มีบุคลิกแปร้นแปร้ ตรงคอมมีชั้นไม้สี่เหลี่ยมเล็กๆ 2 ชั้น ให้คนเชิดกดเพื่อให้หุ่นชักคอได้แบบละครจริง แต่ตัวพระไม่มีชั้น ไม้ดังกล่าว จึงเหลียวคอซ้ายขวาตามธรรมชาติ ตัวตลกอ้าปากได้ ตัวหุ่นประเภทนี้ใช้ผ้ามุ้งแซมตรงคอเพื่อให้ขยับจะได้อ้าปาก หุบปากได้ แต่หุ่นทุกตัวกลองคาไม่ได้ เพราะตาทำด้วยลูกแก้ว หัวโขนกก็ถอดไม่ได้ เว้นตัวนางผีเสื้อสมุทร ซึ่งมีขนาดใหญ่กว่าหุ่นทุกตัวจะถอดหัวได้

หุ่นละครเล็กแต่งกายแบบโขนละคร เสื้อผ้าปักลูกเลื่อม หากมีเครื่องประดับครบครันแบบโขนละครจริง กำไลทำด้วยรักปั้นเป็นวงแล้วปิดทองคำเปลว หุ่นละครเล็กที่ครูโจหลุยส์สร้างขึ้นนั้นได้มีการพัฒนาปรับเปลี่ยนในหลายด้าน เพื่อให้หุ่นดูเหมือนมีชีวิต ทั้งโครงสร้างทางสรีระ ใบหน้า และกลไกที่ทำให้หุ่นสามารถเคลื่อนไหวได้เหมือนจริงมากที่สุด ประกอบด้วย ส่วนหัว ส่วนลำตัว และแขนขา ส่วนประกอบดังกล่าวสร้างให้หุ่นสามารถเคลื่อนไหวได้เหมือนคน หุ่นทุกตัวมีส่วนเหมือนคน เพียงแต่ย่อขนาดให้เล็กลง เริ่มจากนำดินเหนียวมาปั้นเป็นโครงและส่วนของศีรษะถึงคอ มือและเท้า ตั้งแต่หัวเข่าลงมาถึงเท้า การขึ้นโครงแบ่งเป็นตัวพระกับตัวนาง หากเป็นตัวนางจะมีรูปร่างเอบางร่างน้อย หากเป็นตัวพระจะลำตัวลำสันกว่า เริ่มจากจะปั้นดินเป็นแบบก่อน จึงนำกระดาษปิดหัวหุ่นที่เป็นโครงดิน เมื่อปิดกระดาษได้หนาพอและแห้งดีแล้ว จึงผ่าเอาดินด้านในประกอบกระดาษให้เป็นหัวหุ่นอย่างเดิม จากนั้นเทพูนลงไป เมื่อปูนแห้งแล้วจึงแกะออกจากพิมพ์ ภายในตัวโครงยึดเชื่อมด้วยลวด นำไปตากแดดให้แห้งสนิท

ส่วนใบหน้าใช้ปูนปั้น ประกอบด้วยส่วนผสมพิเศษ ซึ่งสามารถปั้นได้เหมือนดินน้ำมัน เมื่อปั้นเสร็จรองปูนแห้ง จะทาสีแต่ง ลงดินสอพอง แล้วขัดด้วยกระดาษทรายจนกว่าผิวจะเรียบเนียน จากนั้นจะแต่งหน้าแต่งตา สีที่ใช้ในการแต่งหน้าเขียนคิ้ว วาดตาเป็นสีประเภทสีโปสเตอร์และสีฝุ่น ใช้ทุกกันทาหลายๆ ชั้น แล้วขัดแต่งด้วยกระดาษทรายจนดูเหมือนของจริง

คอของหุ่น โดยทั่วไปเป็นปูนปั้นต่อจากส่วนศีรษะ ยกเว้น 2 ตัวเท่านั้นที่ใช้ผ้ายัดเสียดึงกับสีของหัวหุ่น คือ ตัวหุ่นหนุมานและพาลี หุ่นสองตัวจึงสามารถยกคอ ผงกหัวขึ้นลง ทำกริยาอาการได้ เช่นคนจริง ส่วนที่เป็นผ้านอกจากส่วนที่เป็นลำตัวของหุ่น ข้างในอัดด้วยปูน แขน และขาส่วนที่อยู่เหนือเข้าขึ้นมา และมีไม้เชื่อมอยู่ตามบริเวณข้อพับต่างๆเพื่อให้สามารถขยับได้คล้ายคนจริง ชิ้นส่วนของมือและเท้าแกะจากไม้ทองเหลือง ซึ่งเป็นไม้ที่เบาและแกะได้สะดวก พร้อมกับทาน้ำยากันปลวกกันมอด บริเวณลำตัวใช้สีพลาสติกทา เพื่อไม่ให้สีลอกหลุดเมื่อโดนน้ำ

เครื่องแต่งกายทรงเครื่องตามแบบโจนละคร วัสดุที่ใช้ทำเครื่องแต่งกายเป็นพวกผ้าเลื่อม ผ้าด่วน ดิ้นเงิน ดิ้นทอง ผ้ายกและผ้าพุ่งทำจากผ้าคาด เครื่องศีรษะประเภทขลุ่ยเป็นเครื่องโจน เสื้อผ้าที่หุ่นใส่ปักด้วยดิ้นเงินดิ้นทอง หรือประดับเพชร

กลไกภายนอกที่สามารถมองเห็นได้ มีเพียงกลไกบังคับมือหุ่น เป็นค้ำจับยาวประมาณ 2 ฟุต ต่อจากข้อมือของหุ่น ตรงกลางมีรอกซึ่งด้วยด้นเอ็นหรือเชือกไนลอนโยงไปยังข้อมือของหุ่น สามารถบังคับให้หุ่นหักข้อมือขึ้นลงได้ ส่วนกลไกภายใน อยู่ในตัวหุ่น ใช้บังคับให้หุ่นยกคอ ลอยหน้าลอยตา หรือหลับตาลืมตาได้ คนเชิดจะสอดมือเข้าไปบังคับกลไกนั้น

ครูโจหลุยส์เป็นผู้เดียวที่ประดิษฐ์กลไกต่างๆทั้งภายนอกและภายในตัวหุ่น โดยยึดถือแนวปฏิบัติเช่นเดียวกับครูแกรคือ ถือว่ากิจกรรมดังกล่าวเป็นความลับ ด้วยเชื่อว่ามิผู้สถาปแห่งไว้หากใครลอกเลียนแบบ เวลาทำหุ่นครูจหลุยส์จะเข้าไปทำคนเคียวในห้อง เมื่อสำเร็จเป็นตัวจึงให้บุตรช่วยกันเขียนสี ตกแต่ง ปัจจุบันนายสุรินทร์ ยังเขียนสค บุตรชายคนที่ 7 ของครูโจหลุยส์ เป็นผู้เคียวในครอบครัวที่สืบทอดความรู้เรื่องการสร้างหุ่นจากครูโจหลุยส์ หากเมื่อพ่อยังมีชีวิตอยู่ ลูกๆยังให้เกียรติพ่อเป็นผู้สร้างสรรหุ่นเหมือนที่พ่อเคยทำมาแต่เดิม

ลีลาที่เปี่ยมด้วยชีวิตชีวาเกิดจากความสามารถของผู้เชิดในการถ่ายทอดชีวิตจิตใจ ความงามแห่งการรำรำ ผ่านกลไกควบคุมให้หุ่นเคลื่อนไหวให้ได้ลิสลาสวยสมใจ ผู้เชิดหุ่นละครเล็กจะต้องมีความชำนาญและรู้ศิลปะโจนละครเป็นอย่างดี การเชิดหุ่นละครเล็กแตกต่างจากการเชิดหุ่นประเภทอื่นคือ ใช้ผู้เชิด 3 คน ต่อหุ่น 1 ตัวโดยเฉพาะการเชิดหุ่นตัวพระ ยักษ์ ลิง

เพื่อให้หุ่นมีท่วงท่าการรำที่งดงามเหมือนจริง ตัวนางใช้คนเชิด 2 คน ส่วนตัวตลกใช้คนเชิดคนเดียว หุ่นที่เชิดยากที่สุดคือหุ่นลิง รองลงมาคือหุ่นยักษ์

ในสมัยก่อน ใช้ผู้หญิงเชิดบ้าง ผู้ชายเชิดบ้าง รวมกันหมด แต่สมัยนี้เราจัดผู้ชายก็ผู้ชายล้วน

ผู้หญิงก็ผู้หญิงล้วน การเชิดหุ่นเราพยายามเน้นตัวหุ่นว่า หุ่นจะต้องหายใจได้เหมือนเวลาคิดว่าเราหายใจ นี่คือพัฒนาการของหุ่น คือมีระบบหายใจ ลีลาของหุ่น การกล่อมหน้า กล่อมตา ต้องสัมพันธ์กับคนเชิด ถ้าเรากล่อมหน้า หุ่นจะมีอารมณ์และหุ่นจะพลิ้วไปตามที่เราต้องการ

2.3 การเชิดหุ่นละครเล็ก

ผู้เชิดทั้งสามต้องหลอมรวมความคิด สมาธิ จิตใจ จดจ่ออยู่ที่หุ่นและต้องจับท่าหุ่นให้สัมพันธ์กัน หากคนใดพลาดไปจะส่งผลต่อความงามของลีลาหุ่น สมาชิกในคณะหุ่นละครเล็กคณะสาคร ยังเขียวสด ล้วนแต่เป็นที่นึ่ง ญาติมิตรที่สนิทสนมกันมานาน ฝึกฝนร่วมกันมาตั้งแต่ยังเล็กขี้ยังน้อย จึงมีความคุ้นเคยและสามารถเล่นเข้าหากันได้เป็นอย่างดี

การแสดงในบางตอนใช้หุ่นเพียง 2 ตัวบ้าง 3 ตัวบ้าง และบางครั้งใช้ถึง 8 ตัว แต่ไม่สามารถออกแสดงได้พร้อมกันหมด ในแต่ละฉากสามารถเชิดหุ่นได้อย่างมากที่สุด 4 ตัว ผู้เชิดแต่ละคนจะมีลูกเล่น และลีลาการเชิดเฉพาะตัว หุ่นลิงของคณะสามารถปีนเสาเล่นหรือเล่นหยอกล้อกับผู้ชม ส่วนหุ่นที่นายสุรินทร์เชิด ดูเหมือนหายใจได้ ความสนุกสนานจากการชมละครเล็กเกิดจากการชมลีลาและอารมณ์ของทั้งคนและหุ่น

เรื่องที่ใช้แสดงเดิมคณะพ่อครูแกร ศัพทวนิช มักเป็นเรื่องจักรๆวงค์ๆเช่น พระอภัยมณี สังข์ทอง ตักขณวงศ์ แก้วหน้าม้า โสนน้อยเรือนงาม หากเรื่องที่นิยมมากที่สุดคือพระอภัยมณี บทร้องใช้ตามวรรณคดี และมีที่พ่อครูแกรแต่งเดิมบ้าง มีคันทันเสียงและลูกคู่ร้องเพลง มีการบอกบท เช่นเดียวกับละครนอก เครื่องดนตรีใช้วงปี่พาทย์เครื่องห้าหรือเครื่องคู่ ไม่มีชออยู่แบบหุ่นกระบอก ใช้เพลงสองชั้นและร้ายเป็นพื้น คนเชิดไม่ต้องร้องหรือเจรจา ยกเว้นตัวตลก คนเชิดเป็นผู้พากย์เอง

ฉากแบ่งออกเป็น 3 ตอน ตรงกลางทำเป็นฉากห้องฟ้าหรือทิวทัศน์ ด้านซ้ายและขวาหักมุมเข้าไปทางข้างหลังโรง ส่วนซ้ายมือของผู้ชมเป็นฉากป่า ส่วนขวาเป็นฉากปราสาทราชมณเจียร ฉากแต่ละส่วนมีประตู 2 ประตู รวมทั้งสิ้นมี 6 ประตูให้ตัวหุ่นเข้าออก

โรงละครเล็กของคณะสาครนาฏศิลป์ ส่วนหน้าเป็นม่านแดงยาวประมาณ 3-4 เมตร สูงประมาณ 1.50 เมตร คนเชิดจะยืนอยู่ระหว่างฉากกับม่าน ส่วนที่เป็นฉากกับม่านไม่ติดกันเพื่อให้คนเชิดออกมาเชิดหน้าม่านได้ เนื่องจากส่วนหน้าและส่วนหลังของโรงหุ่นละครเล็กของคณะหุ่นละครเล็ก

พ่อครูแกร คณะสาครนาฏศิลป์นั้นมีส่วนที่แยกจากกัน ทำให้การเชิดหุ่นละครเล็กของคณะนี้มี 2 แบบ คือการเชิดหน้าม่านและการเชิดหลังม่าน

การเชิดหน้าม่านนอกจากจะเปิดโอกาสให้ผู้ชมได้ชมลีลาของผู้เชิดได้ชัดเจนแล้ว ยังมีการสาธิตวิธีการเชิดก่อนการแสดง เป็นการเผยแพร่ให้การศึกษา อธิบายท่ารำและการประสานลีลาของ 3 คน ดังนั้นหุ่นที่นำมาเชิดหน้าม่านจึงประกอบด้วยตัวพระ นาง ยักษ์ ลิง ส่วนตัวตลกที่ใช้คนเชิดเพียงคนเดียว เชิดแต่ข้างใน ไม่นิยมนำออกมาแสดงหน้าม่านเพราะไม่สวยงาม ท่ารำของหุ่นที่เชิดหน้าม่านและหลังม่านนั้น ไม่แตกต่างกัน แต่การเชิดหลังม่านคนดูจะเห็นเฉพาะตัวหุ่นเท่านั้น คนเชิดจึงมุ่งให้ความสำคัญที่กิริยาของตัวหุ่นมากกว่าลีลาของคนเชิด เช่น ขณะที่เชิดหลังม่าน คนเชิดไม่สามารถย่อเหยียดได้

การแสดงหุ่นละครเล็กสามารถนำวรรณกรรมบทละครเรื่องต่างๆมาเล่นได้ แต่เรื่องที่นิยมเล่นมากที่สุดคือ รามเกียรติ์ บทที่นายสาครใช้แสดงมักใช้บทที่มีอยู่แล้ว เช่น บทที่ใช้เล่น โขนของกรมศิลปากร นอกจากนั้นยังมีบทละครที่แต่งเสริมขึ้นมาเพื่อเป็นบทตลกบ้าง รวมทั้งบทที่ใช้ในการฝึกซ้อม หากเรื่องเด่นในการแสดงที่ได้รับความนิยมจากผู้ชมยังคงเป็นเรื่องรามเกียรติ์

บทที่ 3

องค์ประกอบศิลป์

3.1 การจัดองค์ประกอบศิลป์

การจัดองค์ประกอบศิลป์ (Composition) หมายถึงการนำองค์ประกอบศิลป์มาจัดวางบนพื้นที่ทำงานเพื่อให้ผลงานเกิดความงดงาม การจัดองค์ประกอบที่ดีควรคำนึงถึงสิ่งต่างๆดังนี้

3.1.1 ไม่ยึดถือรูปแบบเดิม

ในการจัดองค์ประกอบศิลป์ไม่ควรยึดถือรูปแบบเดิมๆเสมอไป ควรมีแนวคิดในการจัดองค์ประกอบใหม่ๆบ้าง เช่น บางครั้งพบว่าหากเรายึดติดกับความกลมกลืน ยึดติดกับความสมดุล ซ้ำๆทวนซ้ำกันทุกประการ ทำให้ผลงานแทบทุกชิ้นดูกลมกลืน เรียบ สวย จนกลายเป็นลักษณะเฉพาะตัว ดูเหมือนไม่มีพัฒนาการสร้างงานขึ้นเลย

3.1.2 การจัดองค์ประกอบเป็นการแก้ปัญหาทางด้านการเห็น

ในการจัดองค์ประกอบ แม้วิธีการจะถูกกำหนดเอาไว้แล้วล่วงหน้า เช่น จะเลือกความกลมกลืนของรูปทรงและสีเป็นสำคัญ แต่แนวทางในการทำงานเพื่อให้ได้ความกลมกลืนดังกล่าวสามารถทำได้หลายวิธี ในทางศิลปะไม่มีวิธีใดเป็นสูตรสำเร็จ ควรพิจารณาว่า วิธีใดเมื่อปรากฏเป็นผลงานแล้วสามารถสร้างความรู้สึกตามที่ต้องการได้ดีที่สุด ก็ควรเลือกใช้วิธีนั้น

3.1.3 กำหนดแนวคิดที่จะนำเสนอ

ในการจัดองค์ประกอบเราต้องทราบก่อนว่าต้องการนำเสนอแนวคิดอะไร เช่น ต้องการนำเสนอความหมายบางอย่างหรือเน้นความรู้สึกบางอย่าง การกำหนดแนวความคิดทำให้สามารถเลือกใช้องค์ประกอบศิลป์และหลักการออกแบบ ได้อย่างถูกต้องสัมพันธ์กัน

3.1.4 การเลือกใช้องค์ประกอบศิลป์และหลักการออกแบบ

หลังจากกำหนดแนวคิดหรือวัตถุประสงค์ในการสร้างงานแล้ว ผู้สร้างควรเลือกใช้องค์ประกอบศิลป์และหลักการออกแบบให้สอดคล้อง หรือให้สามารถสร้างงานได้ตามแนวคิดที่กำหนดไว้ดีที่สุด และในการสร้างงานไม่จำเป็นต้องเลือกองค์ประกอบศิลป์ทุกตัว หรือหลักการ

ออกแบบทุกข้อ

3.1.5 ความมีเอกภาพ

ในขณะที่จัดองค์ประกอบศิลป์ ควรตรวจสอบเรื่องความเป็นเอกภาพของแนวคิดโดยรวม เพื่อให้แน่ใจว่าองค์ประกอบศิลป์และหลักการออกแบบที่เลือกใช้สามารถผสมผสานกัน สอดคล้องกับแนวคิดที่จะนำเสนอหรือไม่ ตัวอย่างเช่น หากต้องการนำเสนอแนวคิดเรื่องความลึกกลับ ความน่ากลัว องค์ประกอบศิลป์น่าจะใช้รูปทรง สี แสงและเงา อาจใช้รูปทรงที่น่ากลัว ใช้สีทึบเข้ม ใช้แสงเงามีโครงสร้างบรรยากาศที่น่ากลัว หลักการออกแบบที่น่าจะเสริมความลึกกลับน่ากลัว ได้ดี ได้แก่ ความกลมกลืน การซ้ำๆกัน เพราะความกลมกลืนทำให้ภาพดูสวย เงียบ การซ้ำๆกัน ทำให้ภาพเกิดความเคลื่อนไหวน้อย ทำให้บรรยากาศดูสงบเช่นกัน

3.2 กฎของความขัดแย้ง

กฎของความขัดแย้งเป็นกฎของธรรมชาติที่สามารถพบเห็นได้ในชีวิตประจำวันทั่วไป เป็นปรากฏการณ์ของความเหมือนและความต่าง กล่าวคือ ที่ไหนมีความขัดแย้งหรือความแตกต่างที่นั่น จะไม่มีความสงบมีแต่ความวุ่นวาย ความขัดแย้งหรือความต่างเป็นปรากฏการณ์ของความไม่สงบ จะมีพลังเร้าในใจสูง ในทางกลับกันความเหมือนเป็นปรากฏการณ์ของความสงบ มีพลังเร้าให้สนใจได้น้อย ความขัดแย้ง(Contrast)และความเหมือนกัน(Monotone) เปรียบเสมือนภาวะสองอย่างที่ อยู่กันคนละขั้ว คนละปลายสุดของเส้นตรง มีความแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง เส้นตรงดังกล่าวไม่มีใครกำหนดได้ว่ามีความยาวเท่าใด ขึ้นอยู่กับเรื่องนั้นๆเป็นสำคัญ บางเรื่องความเหมือนกันและความขัดแย้งอยู่ไม่ไกลจากกัน แต่บางเรื่องอยู่ไกลกันมาก

3.2.1 ความเหมือน (Monotone)

ความเหมือน ได้แก่ สภาพที่หลักการออกแบบแสดงลักษณะเหมือนกัน กลมกลืนกันอย่าง มาก ตัวอย่างเช่น หลักการออกแบบเรื่องความสมดุล ใช้ความสมดุลซ้ายขวาเท่ากันทุกประการ (Symmetrical Balance) ซึ่งเป็นความสมดุลที่ดูสงบที่สุดเพราะซ้าย-ขวา จะมีทุกอย่างเหมือนกันทุก ประการ หรือหลักการออกแบบเรื่องสัดส่วน จะใช้สัดส่วนที่เท่ากันหรือเหมือนกันทั้งภาพ ไม่มี สัดส่วนใดที่แตกต่างกันเลย หลักของการออกแบบทุกเรื่องสามารถทำให้อยู่ในสภาพเหมือนกันทุก ประการหรือต่างกันได้

3.2.2 ความกลมกลืน (Harmony)

กลมกลืนเป็นสภาพที่อยู่ระหว่างความเหมือนกันและความต่างกัน ภาวะความกลมกลืนจะมีความหลากหลายในตัวเองได้หลายระดับ เช่น กลมกลืนกันมากหรือกลมกลืนกันน้อยหรือน้อยที่สุดเป็นต้น ต่างไปจากสภาพเหมือนกันหรือสภาพตัดกันซึ่งมีเพียงระดับเดียว

สภาวะความกลมกลืนให้ความรู้สึกน่าสนใจ สวยงาม มีความเคลื่อนไหวพองาม มีเสน่ห์ ชื่นชมได้นาน

3.2.3 ความขัดแย้ง (High Contrast)

ความขัดแย้ง หมายถึงสภาพที่ของตั้งแต่สองอย่างขึ้นไปอยู่ด้วยกัน มีความแตกต่างกันมากที่สุด ไม่มีลักษณะใดกลมกลืนหรือเหมือนกันเลย เปรียบเสมือนของที่มีลักษณะตรงกันข้ามสองอย่างอยู่ร่วมกัน เช่น สีเขียวกับสีแดง สีขาวกับสีดำ ความซำกับความดี เป็นต้น ความขัดแย้งจะให้ความตื่นเต้น ระวังให้มอง น่าสนใจ แต่ไม่สามารถชื่นชมได้นานเพราะจะรู้สึกไม่สงบ

3.3 เส้น

3.3.1 เส้นกับความมีเอกภาพ

เส้นกับเอกภาพมีความหมาย 2 ลักษณะ คือ เอกภาพในการมองเห็น และเอกภาพกับจุดมุ่งหมายของงาน เส้นกับความมีเอกภาพ หมายถึงการใช้เส้นที่ให้ความรู้สึกมองเห็นเป็นหน่วยเดียวกัน ไปในทิศทางเดียวกัน หรือรวมกันเป็นกลุ่ม การใช้เส้นไม่ว่าจะโดยวิธีใดควรคำนึงถึงความมีเอกภาพขององค์รวมดังกล่าวนี้ สำหรับความมีเอกภาพในการสื่อความหมาย หมายถึงการใช้เส้นให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของงาน ตัวอย่างเช่น ภาพโคจรรวมต้องการให้แสดงความหมายเรื่องความสงล เจ็บ เส้นที่ควรนำมาใช้เพื่อให้สอดคล้องควรเป็นเส้นในแนวนอน อาจเป็นเส้นตรงนอนหรือเส้นโค้งในแนวนอนก็ได้ การใช้เส้นเช่นนี้ถือเป็นการใช้เส้นอย่างมีเอกภาพไปในทางเดียวกันกับจุดหมาย ความมีเอกภาพทั้งสองลักษณะควรคำนึงถึงเสมอและควรไปด้วยกัน พร้อมๆกัน

3.3.2 เส้นกับการลดหลั่น

เส้นกับการลดหลั่นสามารถทำได้โดยการใช้เส้นที่ค่อยๆเปลี่ยนแปลงตัวมันเอง ไปทีละน้อย ลักษณะการสร้างจะเหมือนกับการทำซ้ำ การลดหลั่นของเส้นสามารถลดหลั่นได้หลายลักษณะ เช่น

ลดหลั่นทิศทางของเส้น ลดหลั่นขนาดของเส้น ลดหลั่นลักษณะของเส้น ลดหลั่นความสั้นยาวของเส้น ซึ่งการลดหลั่นของเส้นจะช่วยทำให้เกิดความรู้สึกกลมกลืน และเกิดความรู้สึกเคลื่อนไหว ซึ่งนำไปใช้ได้มากกับงานออกแบบ

การจัดองค์ประกอบโดยใช้หลักการออกแบบทุกข้อ หากจัดให้อยู่ในภาวะกลมกลืนกัน จะรู้สึกมีเอกภาพได้ง่าย เมื่อใดที่จัดองค์ประกอบให้อยู่ในภาวะตัดกันจนเกินไป ภาพจะขาดความมีเอกภาพแต่เร้าให้เห็นได้ง่าย ฉะนั้นเส้นที่เกาะกลุ่มกัน ค่อยๆลดหลั่นตัวมันเอง การใช้เส้นที่เหมือนกัน การใช้เส้นที่สมดุลกัน หรือการใช้เส้นที่มีสัดส่วนใกล้เคียงกัน เหล่านี้จะก่อให้เกิดการรับรู้ที่มีเอกภาพได้

3.4 สีกับหลักการออกแบบ

สีสามารถนำไปจัดองค์ประกอบโดยใช้หลักการออกแบบทุกข้อได้เช่นเดียวกับองค์ประกอบศิลป์ตัวอื่นๆ และดูเหมือนสีในงานจิตรกรรมจะมีบทบาทในการสร้างงานเป็นอย่างมาก เพราะสีมีอิทธิพลต่อการเห็น ฉะนั้นการทำความเข้าใจเรื่องสีและการนำไปใช้จึงเป็นสิ่งสำคัญ

3.4.1 สีกับความสมดุล สีทุกสีมีน้ำหนัก หากพิจารณาสีทุกสีจะพบว่าสีบางสีมีความสุกสว่างมากกว่าสีอื่น บางสีมีความทึบเข้มมากกว่าสีอื่น เช่น สีเหลืองสุกสว่างใส สีนํ้าเงินดูมืดทึบ นอกจากนั้นยังพบว่าเมื่อสีเหลืองปรากฏบนพื้นสีขาว จะดูเบาไร้น้ำหนัก ต่างจากสีเหลืองบนพื้นสีนํ้าเงินหรือสีม่วง

ประการสำคัญอีกอย่างที่ควรเข้าใจและคำนึงถึงก็คือ สีต้องอาศัยรูปร่างรูปทรงเพื่อปรากฏ ฉะนั้นการปรากฏของสีจึงมีรูปร่างรูปทรงปรากฏขึ้นด้วย รูปร่างรูปทรงจะมีผลต่อน้ำหนักเช่นกัน ถ้าเราใช้สีเดียวกันในรูปทรงที่เหมือนกัน ห่างจากตำแหน่งกึ่งกลางภาพและเส้นกรอบภาพด้านล่างเท่ากัน ภาพนั้นจะมีความสมดุลของสีเท่ากันทุกประการ

3.4.2 ความรู้สึกที่ได้รับจากสี

สีแดง ให้ความรู้สึก ร่าร้อน รุนแรง ร่าเริง อันตราย ความชั่วความเกลียด

สีเหลือง ให้ความรู้สึก อบอุ่น แจ่มจ้า สรทธา

สีเขียว ให้ความรู้สึก มุ่งหวัง สดใส สดชื่น สบายตา

สีฟ้า ให้ความรู้สึก ปลอดภัย ปลอดภัย แจ่มใส ปลอดภัย

สีม่วง ให้ความรู้สึก เสรี อบอุ่น

สีดำ ให้ความรู้สึก ซึม น่ากลัว กักขะ ให้คุณค่าทางพลัง

สีขาว ให้ความรู้สึก บริสุทธิ์ ร่าเริง จืดชืด วางเปล่า

3.4.3 หลักการใช้สี

หลักการใช้สีมี 2 วิธีคือ การใช้สีกลมกลืนและการใช้สีตัดกัน

- การใช้สีกลมกลืน หมายถึงการใช้สีเดียวให้เกิดความอ่อนแก่ หรือการใช้สีหลายสีโดยใช้สีใกล้เคียงกันในวงจรสี 2-3 สี ถ้าต้องการใช้สีมากกว่านี้ต้องเป็นสีในกลุ่มวรรณะของสีใกล้เคียงกัน
- การใช้สีตัดกัน หมายถึง การใช้สีตรงข้ามกันในวงจรสีหรือการใช้สีเกือบตรงข้ามกัน

3.4.4 สีกับความลดหล่น

การทำสีให้เกิดลิดลาเคลื่อนไหวที่นุ่มนวล สามารถทำได้โดยการลดค่าสีของตัวเองไปทีละน้อย ปัญหาของการลดหล่นคือ ช่วงจังหวะหรือระยะห่างของการเปลี่ยนแปลงแต่ละครั้งควรมีระยะห่างที่ไม่มากเกินไป เพราะการเปลี่ยนแปลงมีมาก ช่วงระหว่างสีเขียวและสีเหลืองจะเกิดสีใหม่ได้ 2-3 สี ในทางตรงกันข้าม หากระยะห่างแต่ละช่วงสั้นน้อย จะเกิดสีใหม่ได้มาก อาจทำได้ถึง 12 สีหรือมากกว่านั้น ขึ้นอยู่กับความเข้มอ่อนของคู่สี ขึ้นอยู่กับความเข้มอ่อนของคู่สีที่จะลดหล่นเข้าหากัน ต้องเข้าใจว่าการลดหล่น การทำซ้ำ เป็นวิธีการสร้างงานเพื่อให้ได้ความกลมกลืน และเกิดลิดลา ทำให้ภาพดูสงบและมีความเป็นเอกภาพได้ง่าย

3.4.5 สีกับเอกภาพ

สีกับความมีเอกภาพหมายถึงการใช้สีที่ให้ความรู้สึกเป็นหน่วยเดียวกัน ไปในทางเดียวกัน รวมกลุ่มกัน เอกภาพหมายความถึง 2 ลักษณะ ได้แก่ เอกภาพของการจัดองค์ประกอบ ทำให้ดูไม่กระจัดกระจายอยู่ร่วมกับองค์ประกอบตัวอื่นๆ ได้ สร้างภาพที่น่าสนใจชวนมอง หลักการออกแบบที่สร้างเอกภาพได้ดี ได้แก่ ความกลมกลืนและการลดหล่นเอกภาพ อีกลักษณะหนึ่งได้แก่ ความมีเอกภาพกับความมุ่งหมายของงานที่วางไว้ เช่น ต้องการความน่ากลัว ความลึกลับ สีที่มีเอกภาพกับจุดมุ่งหมายควรเป็นสีเข้ม สีทึบ บรรยากาศสีโดยรวมควรมีน้ำหนักมืดทึบมากกว่าสว่าง

บทที่ 4

การออกแบบกราฟฟิกสำหรับองค์กร

4.1 การออกแบบสัญลักษณ์

ปัจจัยของมนุษย์ที่มีผลต่อสัญลักษณ์

การมองเห็นป้าย (Sign) มีอิทธิพลกับปัจจัยกายภาพและจิตวิทยาของมนุษย์มากมาย เช่น ความสามารถทางการมองเห็น การอ่าน ความจำ ความรู้สึกกับสีต่างๆ เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่แต่ละบุคคลมีเป็นส่วนตัว หากเกินกว่าที่นักออกแบบจะสามารถควบคุมได้ ดังนั้น จึงต้องมีการใช้ในการออกแบบที่เป็นกลางและสามารถเข้าใจได้กับคนส่วนใหญ่ โดยคำนึงถึงปัจจัยของมนุษย์โดยทั่วๆ ไป ด้วย

คนที่อาศัยอยู่ในเมืองส่วนใหญ่ จะสามารถเข้าใจสัญลักษณ์ได้เมื่อมีการติดตั้งประมาณ 1 ปี เนื่องจากมีการใช้ทัศนคติที่ไม่ดีในการตัดสินใจและไม่ปฏิบัติตาม เนื่องจากเหมือนเป็นการบังคับ เพราะมีป้ายหลายชนิดที่มีการขัดกับพฤติกรรมของคนเหล่านั้น เมื่อคนเดินหรือขับรถเข้าไปในเมืองเพื่อต้องการหาสถานที่หรือสิ่งบางอย่าง เขาจะมองสภาพแวดล้อมก่อนสัญลักษณ์ที่มีมากมายจะปรากฏแก่สายตา ถ้าหากไม่ต้องการหาสิ่งที่ต้องการจริงๆ ดังนั้น นักออกแบบต้องระวังในเรื่องนี้อย่างมากว่าสัญลักษณ์ที่ต้องการสื่อสารนั้นจำเป็นต้องอ่านง่าย เข้าใจชัดเจนและเด่นชัดพอที่จะสามารถมองเห็นได้ ไม่ทำให้สภาพแวดล้อมอื่นๆ เข้ามารบกวน และสำหรับป้ายสัญลักษณ์ที่ได้รับการออกแบบแล้ว ก็จำเป็นต้องระวังอีกว่ามันผูกเกินความจริงมากไปหรือเปล่า การเข้าใจและการมองเห็นของ Sign นั้นมีอยู่ 2 ส่วนที่ต้องคำนึงถึง คือ

1. ปัจจัยทางกายภาพ (Physical Factors) แบ่งออกได้ ดังนี้

- ขอบเขตทางการมองเห็น (Normal Field Of Vision) โดยปกติแล้วคนทั่วไปสามารถครอบคลุมองศาการมองเห็นได้ประมาณ 60 องศา พื้นที่นอกเหนือจากองศาดังกล่าวนี้จะมองเห็นได้ในรายละเอียดที่น้อยลง แต่เมื่อต้องการให้การเห็นมีขอบเขตที่กว้างขึ้น ยกตัวอย่างเช่น ป้ายบนเพดานซึ่ง 60 องศาในการมองเห็นไม่สามารถมองเห็นได้ จำเป็นต้องมีการเงยหน้า หรือหันไปในทิศทางของป้ายนั้น เพื่อให้เห็นได้ในขอบเขตที่กว้างขึ้น

- อัตราการอ่านตัวหนังสือ (Reading Rate) โดยปกติการอ่านหนังสือของแต่ละคนจะไม่เท่ากัน โดยเฉลี่ยจะอยู่ที่ประมาณ 125-500 คำต่อนาที โดยปัจจัยชนิดนี้ขึ้นอยู่กับอายุ ความฉลาด และการศึกษาด้วย แต่โดยเฉลี่ยแล้วจะสามารถอ่านได้ในช่วง 250 คำต่อนาที
 - ความยาก-ง่ายในการอ่านตัวหนังสือ (Ligibility) ตามมาตรฐานคนสายตาปกติทั่วไปจะสามารถอ่านตัวหนังสือขนาด 1 นิ้ว โดยห่างจากตัวหนังสือประมาณ 15 เมตร
 - ระดับสายตา (Eye Level) ความสูงโดยเฉลี่ยของระดับสายตา วัดจากพื้นถึงระดับสายตาในท่ายืน (ประมาณ 5-6 นิ้ว) 1.7 เมตร (แต่ถ้าเป็นคนนั่งจะประมาณ 1.3 เมตร และเมื่อนั่งในรถยนต์จะมีระดับสายตาที่ประมาณ 1.4 เมตร ในระดับสายตาของคนขับรถนี้จะไม่เท่ากับคนขับรถบรรทุก ซึ่งจะมีระดับสายตาที่สูงกว่า
 - ความสูงของตัวอักษร (Letter Height) ในการตัดสินใจในเรื่องของความสูงของตัวอักษรที่จะใช้นั้น จำเป็นต้องคำนึงถึงความเร็วของพาหะ รวมถึงระยะเวลาในการอ่านและทำความเข้าใจปายนั้นๆ
 - อายุและความพิการทางร่างกาย (Aging and Physically Disabled People) ทางด้านของอายุที่มากขึ้น ทำให้สมรรถภาพทางร่างกายดลดอยลง อาจทำให้ความเข้าใจและการมองเห็นปายได้ชัดเจนน้อยลง เช่น จากที่เคยสามารถอ่านตัวอักษรขนาด 1 นิ้ว ในระยะทาง 15 เมตร เหลือแค่ 7.5 เมตร
 - ไหวพริบทางการรับรู้ (Visual Acuity) แต่ละคนมีความสามารถในการรับรู้ได้ต่างกัน
2. ปัจจัยทางจิตวิทยา (Psychological Factors)
- ความสัมพันธ์ระหว่างรูปกับพื้น (Figure and Ground Relationship) รูปและพื้นจะเกี่ยวข้องกันในทางตรงกันข้าม โดยการมองเห็นและเข้าใจในพื้นที่ของรูปและพื้นที่ว่าง หรือคำและตัวอักษร โดยเฉพาะการเว้นที่ว่างระหว่างตัวอักษรหรือการจัดวางคำจะทำให้เกิดความเข้าใจง่ายหรือยากได้ด้วย ดังนั้น ในการจัดวางหรือเลือกตัวอักษรจึงจำเป็นต้องมีการกระระยะการมองและการจัดวางให้เหมาะสมกับรูปแบบในการออกแบบด้วย
 - ความหมายของสี (Implication of Colour) ในแต่ละคนย่อมมีความรู้สึกกับสีที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งมีอยู่ 6 สีที่ไม่รวมขาว-ดำที่สามารถอ่านได้ชัดเจนและเห็นความแตกต่างกันได้มากที่สุด คือ แดง เหลือง น้ำเงิน เขียว ส้ม น้ำตาล แต่ก็ไม่จำเป็นเสมอไปที่จะต้องใช้ในแค่ 6 สีนี้ อาจจะใช้สีขั้นที่ 2 เพื่อให้เกิดความสวยงามและเหมาะสมด้วยก็ย่อมได้สีที่ทำให้เกิดอารมณ์และความรู้สึก ซึ่งในขั้นนี้ได้มีการนำมาตัดแปลงในการทำ Graphic และออกแบบภายในด้วย ยกตัวอย่างเช่น สีแดงให้ความรู้สึกอันตราย หรือฉุกเฉิน สีเหลืองให้ความหมายถึงการเตือน เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.1 รูปแบบของเครื่องหมายและสัญลักษณ์

ปัจจุบันเราจะพบเห็นเครื่องหมายและสัญลักษณ์ต่างๆ ที่น่าสนใจ สามารถจำแนกรูปแบบได้ ดังนี้

1. รูปแบบตัวอักษร อาจนำตัวอักษร พยัญชนะ สระ ตัวเลข อักษรย่อ หรือคำเต็มอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างมาประกอบกัน
2. รูปทรงเรขาคณิต เป็นการนำเอารูปต่างๆ ที่เป็นทรงเรขาคณิตมาประดิษฐ์ดัดแปลงได้
3. รูปทรงธรรมชาติ ที่มีหรือเกิดขึ้นตามธรรมชาติมาดัดแปลง
4. รูปลักษณะตามลัทธิและความเชื่อถือ เช่น การนำเอาสมมติเทพ เทวรูป รูปสัตว์ในวรรณคดีหรือสิ่งเคารพบูชาอื่น
5. รูปลักษณะผลิตภัณฑ์และเครื่องมือเครื่องใช้ เป็นการนำเอาผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้น สินค้าหรือบริการ มาออกแบบ รวมถึงเครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิตและบริการด้วย
6. รูปลักษณะอิสระ เป็นรูปลักษณะที่สร้างสรรค์ขึ้นมา อาจเป็นจินตนาการหรือแนวคิดเพื่อสื่อความหมาย ความรู้สึกอย่างใดอย่างหนึ่ง รูปลักษณะเป็นอิสระอย่างสิ้นเชิง

4.1.2 ลักษณะเครื่องหมายและสัญลักษณ์ที่ดี

ทุกองค์กรมีความปรารถนาที่จะให้เครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ของตน มีอิทธิพลต่อผู้ที่ได้พบเห็น ซึ่งเป็นความละเอียดอ่อน ต้องอาศัยความรู้และความเข้าใจเป็นอย่างมาก มีเครื่องหมายและสัญลักษณ์ทางการค้าจำนวนไม่น้อยที่สามารถสร้างความประทับใจ และการจดจำให้แก่ผู้ดูได้ ดังนั้นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการออกแบบ ลักษณะของเครื่องหมายและสัญลักษณ์ทางการค้าที่ดี จึงมีด้วยกัน 8 ประการ ดังนี้

1. ต้องคำนึงถึงคุณค่าทางความงามของเครื่องหมายสัญลักษณ์ (Aesthetic Form) ไม่ว่าจะนำไปในทางการใช้ภาพที่เหมือนจริง ภาพดัดแปลง หรือภาพนามธรรมก็ตาม
2. มีความเหมาะสมกับเวลาทุกยุคทุกสมัย จึงควรหลีกเลี่ยงการนำสิ่งซึ่งอยู่ในสมัยนิยมมาใช้ในการออกแบบ Roy Paul Nelson ได้กล่าวไว้ในหนังสือ “The Design Of Advertising” ว่า “เครื่องแต่งกายของคนนั้นอย่าได้ใช้เป็นแบบสมัยใหม่ เพราะหลังจากนี้ไม่นานก็จะล้าสมัย ทุกอย่างจะเปลี่ยนไป แต่ถ้าองค์กรรู้สึกว่าจะเหมาะสมดีแล้วกับสินค้าหรือผลิตภัณฑ์นั้นของคนนั้น ก็คงจะเหมาะสมและใช้ต่อไปได้ในวันข้างหน้าด้วย”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ต้องง่ายและสะดวกต่อการในเผยแพร่ใน โอกาสต่างๆ ตลอดจนเมื่อนำไปย่อหรือขยายจะไม่เกิดความเสียหาย
4. ต้องไม่ขัดต่อข้อห้ามทางกฎหมาย เช่น ไม่ใช่ตราราชการ หรือเครื่องหมายประจำพระองค์ พระมหากษัตริย์ รวมทั้งของต่างประเทศ และภาพบุคคลโดยไม่ได้รับอนุญาต
5. ไม่ควรใช้ภาพที่ผู้ดูจะเกิดความรู้สึกสับสนวุ่นวายหรือมีรายละเอียดมากเกินไป หลีกเลี่ยงการนำอุปกรณ์ต่างๆมาเป็นรายละเอียด เช่น รถยนต์ เครื่องใช้ อุปกรณ์ แบบจะต้องดูง่าย
6. ไม่ควรใช้ภาษาที่อ่านออกเสียงยากมากมาเป็นเครื่องหมายสัญลักษณ์
7. ไม่ควรใช้เครื่องหมายสัญลักษณ์ที่เป็นรูปทรงเรขาคณิตต่างๆ เช่น วงกลม สามเหลี่ยม เพราะผู้ดูจะไม่สะดวกหรือให้ความสนใจเป็นพิเศษ
8. อย่าใช้ตัวอักษรที่เป็นที่นิยมในขณะนั้น ทางที่ดีควรเลือกใช้อักษรแบบ Roman และ San - Serifs

4.1.3 ลักษณะของเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ชนิดต่างๆ

เครื่องหมายการค้าหรือสัญลักษณ์ในปัจจุบัน สามารถแบ่งออกได้เป็น 6 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. ซิมโบล(Symbols)

เป็นเครื่องหมายที่ไม่มีตัวอักษร ใช้แสดงความเป็นบริษัท ห้างร้าน สถาบัน ควรมีลักษณะที่กลมกลืนกันเป็นเอกภาพ มีผลกระทบรวดเร็วทันที่อย่างเห็น

2. เครื่องหมายภาพ(Pictograph)

คือภาพแสดงที่ใช้เป็นสัญลักษณ์ทางสาธารณประโยชน์ ใช้แก้ปัญหาอุปสรรคในด้านสื่อความเข้าใจทางภาษาหรือตัวอักษร ในด้านบอกทิศทาง ความปลอดภัย ขานพาหนะ ควรมีลักษณะเป็นสากลเข้าใจง่าย และสับสนทางด้านวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

3. เครื่องหมายอักษร(Lettermark)

คือเครื่องหมายอักษรที่จะแสดงอักษรย่อในลักษณะของตัวอักษร เป็นตัวย่อที่ไม่อ่านออกเป็นเสียง คำ ส่วนมากใช้เป็นเครื่องหมายของบริษัท ห้างร้าน นิยมออกแบบให้เป็นตัวอักษรที่เด่นชัด

4. เครื่องหมายภาษา(Logo)

เป็นเครื่องหมายภาษาแสดงภาษาตัวอักษรที่เป็นคำอ่านออกเสียงเป็นคำ ตามความต้องการของผู้ถือลิขสิทธิ์ ใช้แสดงความเป็นบริษัทห้างร้านหรือตรา ลักษณะสำคัญคือ อ่านได้ เอกภาพเด่นชัด

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

5. เครื่องหมายผสม(Combination Mark)

เมื่อออกแบบสัญลักษณ์ และภาษาเข้าไว้ด้วยกัน เรียกว่า “เครื่องหมายผสม” หรือ บางครั้งก็เรียกว่า Signature อันมีความเป็นสัมพันธภาพระหว่างภาพและตัวอักษร

6. เครื่องหมายการค้า(Trademark)

คือเครื่องหมายทั้งหมดที่ได้กล่าวมานั้น สามารถที่จะจดทะเบียนถือลิขสิทธิ์เป็นเครื่องหมายการค้าได้ตามกฎหมายคุ้มครองสิทธิ

4.1.4 ข้อดีและข้อเสียของเครื่องหมายแต่ละชนิด

1. Symbols

ข้อดี : เป็นรูปแบบที่ง่ายและสะดวก

ข้อเสีย : อาจเกิดการสับสนได้(เกิดการซ้ำกัน)

2. Pictograph

ข้อดี : มีลักษณะเป็นสากลนำไปใช้ได้ไหนก็ได้

ข้อเสีย : อาจเกิดการสับสนเมื่อนำไปใช้ในที่จนบรรรมนิยมต่างกันมากๆ

3. Lettermark

ข้อดี : เป็นชื่อของบริษัทซึ่งง่ายต่ออาการจดจำ

ข้อเสีย : ต้องใช้ทุนสูงในการออกแบบและมีการแข่งขันกันมาก

4. Logos

ข้อดี : เป็นรูปแบบที่ไม่ซ้ำใครและทำได้ง่าย

ข้อเสีย : มีการซ้ำซ้อนในการมองและจดจำได้ยาก

5. Combination Mark

ข้อดี : ใช้เป็นเครื่องหมายที่สื่อความหมายได้ดี

ข้อเสีย : ซับซ้อนในการออกแบบ

78244

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.5 ตารางแม่แบบ (Grids)

ตารางแม่แบบหรือเรียกง่าย ๆ ว่า Grids มีความจำเป็นต่อการออกแบบสัญลักษณ์มาก กระดาษตารางกราฟิกที่สร้างขึ้นมาเป็นพิเศษเหล่านี้ เห็นได้ชัดเหมือนกับโครงไม้แบบในการสร้างตึก การเลือกความหนาของเส้น ตำแหน่งและทิศทาง ถูกกำหนดโดยชนิดของตารางและจะช่วยให้เรามีทางเลือกมากมายในการออกแบบผลงานของเรา วิธีใช้กริดนี้จะจำกัดขอบเขตการออกแบบของเราเกินไปถ้าเราไม่ทำแบบร่างขึ้นมาก่อน ฉะนั้นการใช้กริดควรใช้เมื่อได้แบบร่างแล้ว และนำแบบนั้นมาเข้าระบบกริด มันจะทำให้แบบนั้นเปลี่ยนแปลงไปตามที่จำเป็น เพื่อความเหมาะสมในการออกแบบ

ความหมายของกริดในแง่ของศิลปะและการออกแบบ หมายถึงตารางซึ่งสร้างขึ้นมาเพื่อให้เป็นตัวโครงสร้างหรือแม่แบบ(Pattern) เพื่อช่วยให้งานที่ออกแบบนั้นสมบูรณ์ มีหลักง่ายและสะดวกเรียบร้อยยิ่งขึ้น กริดสามารถสร้างขึ้นมาได้หลายแบบขึ้นอยู่กับงานที่จะออกแบบ อาจจะเป็นตารางสี่เหลี่ยมจตุรัส สี่เหลี่ยมผืนผ้า ตารางที่เกิดจากเส้นทแยงมุม หรือเป็นตารางที่เกิดจากเส้นวงกลมก็ได้

แต่ส่วนใหญ่จะเกิดจากเส้นตรงมากกว่า จะมีรูปแบบต่างๆกันหรือเหมือนกันหลายรูปในพื้นที่เดียวที่เรากำหนดขึ้นก็ได้

4.1.6 สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการออกแบบ

เมื่อต้องการให้ออกแบบสัญลักษณ์และป้าย มีการเข้ากันได้ดีแล้วนั้น จึงจำเป็นต้องมีการคำนึงถึงสิ่งต่างๆเพื่อความเข้ากันดังต่อไปนี้

- สีที่ใช้(Color)
- ชนิดหรือรูปแบบของตัวอักษร(Letter Style)
- ขนาดของป้าย(Sign Panel Size)
- วัสดุที่นำมาใช้(Material)
- รายละเอียดของข้อมูล(Fabrication Details)
- การเข้ากรอบ(Mounting)
- กราฟฟิกที่นำมาใช้(Graphic Application)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.7 ตัวอักษรที่ใช้กับ Sign

จะกล่าวถึงพื้นฐานของตัวอักษรที่เกี่ยวข้องกับป้าย นักออกแบบหลายคนมักจะพบปัญหาที่คล้ายกันเสมอ คือการเลือกรูปแบบของตัวอักษรที่ใช้งานและการจัดวาง layout ในการเลือกต้องคำนึงว่ามีความแตกต่างระหว่างป้ายสัญลักษณ์และงานสิ่งพิมพ์ 2 มิติ เพราะในการเลือกตัวอักษรที่ใช้กับป้ายต้องคำนึงอยู่เสมอว่า มีการอ่านออก อ่านง่าย ความสัมพันธ์ระหว่างตัวรูปแบบตัวอักษรช่องไฟของตัวอักษร และเมื่อทำการจัดวาง layout แล้ว การอ่านออกง่ายหรือไม่เป็นเรื่องสำคัญ การเลือกตัวอักษรจึงถือว่าเป็นพื้นฐานสำคัญ แต่ก็ต้องไม่ลืมเรื่องการจัดวาง layout ลงบนแผ่นป้ายและการติดตั้งด้วย ดังนั้นอาจสรุปได้ว่าในส่วนของป้ายจำเป็นต้องทราบถึงขนาด วัสดุ และข้อความที่จะจัดวางอย่างแน่นอน ส่วนในด้านของเนื้อความที่ต้องการจะบอก จำเป็นต้องรู้ให้หมดว่ามีคำพูดว่าอย่างไรบ้าง ลูกศร รูปภาพ เป็นอย่างไร เพื่อสะดวกในการจัดวาง layout ด้วย

1. รูปแบบตัวอักษร ในส่วนนี้จะหมายถึงรูปแบบทั้งหมดของบุคลิกตัวอักษรที่เลือกมาใช้ ไม่ว่าจะเป็นตัวภาษาไทย อังกฤษ พิมพ์เล็ก พิมพ์ใหญ่ ตัวเลข เครื่องหมายต่างๆที่ออกแบบให้มาใช้ในชุดของตัวอักษรชุดนี้ ถึงแม้ว่าในการออกแบบป้ายสัญลักษณ์ในยุคแรกๆ จะกว้างขวางพอที่จะมีเหตุผลในการใช้ตัวอักษรใหม่ๆเพื่อปรับปรุงให้นำสนใจมากขึ้น แต่ก็ยังไม่มีความจำเป็นมากเพียงพอในการปรับปรุงตัวหนังสือเหล่านั้น รูปแบบตัวอักษรที่ถูกเลือกมาใช้ ก็เพราะมีความเหมาะสมกับงานมากกว่าความพึงพอใจและความสวยงามในด้านต่างๆ แต่สิ่งที่ต้องการมากที่สุดคือ การอ่านออกและอ่านง่าย จากตัวอักษรทั้งหมดมีความแตกต่างทางด้านโครงสร้าง ความหนาของเส้น ความแตกต่างระหว่างเส้นช่องว่างภายในตัวอักษร และความสูง

ดังนั้นเหตุผลในการเลือกตัวอักษร ในกรณีที่น่าหนักของตัวอักษรมีความแตกต่างกันมาก จะถูกเลือกโดยการนำเสนอออกมาเพื่อเน้นหรือสร้างความดึงดูดในตัวชิ้นงานมากกว่า รูปแบบที่เลือกใช้ในงานควรจะง่ายในเรื่องของโครงสร้างและสไตล์ ตามอัตราส่วนของตัวหนังสือและรูปร่างต้องเป็นที่จดจำและดูได้ง่าย ดังนั้นในการเลือกน้ำหนักของตัวอักษรน้อย หรือเส้นบางมากอาจทำให้ตัวอักษรกลืนไปกับพื้น อ่านไม่ออกก็ย่อมได้ ในอีกกรณีหนึ่งคือตัวอักษรที่มีลักษณะพิสดารมาก หรือไม่เป็นที่คุ้นเคยจะทำให้การอ่านเป็นไปได้ยากด้วย

2. ตัวอักษร คำ และช่องไฟ องค์ประกอบหลายๆอย่างที่เป็นตัวเชื่อมในการออกแบบระบบของป้ายให้ประสบความสำเร็จ แต่ไม่มีอะไรที่จะประสบความสำเร็จมากไปกว่าการออกแบบให้มีความต่อเนื่องและเกี่ยวข้องกัน เมื่อมีการออกแบบสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นมาแล้ว เส้นกริด (Grid) รูปแบบตัวอักษร

ช่องว่างระหว่างบรรทัด พื้นที่ของตัวอักษรบนปาย และระบบต่างๆจะถูกระบุกำหนดขึ้นตามทันที องค์ประกอบอื่นๆ เช่น สี ความแตกต่างระหว่างภาพและพื้น ขนาดและภาพต่างๆจะต้องถูกกำหนด ความมาเหมือนกัน เมื่อมีการจัด วางรูปแบบตัวหนังสือบนปายจะต้องระวังเป็นอย่างมาก โดยการบังคับ เนื้อที่ในการวางตัวหนังสือให้เป็นไปตามมาตรฐานของกริดที่วางไว้ทั้งๆที่ตัวหนังสือมีหลายขนาด และ มีความแตกต่างในการอ่าน ในระยะที่แตกต่างกัน ดังนั้นขนาดประมาณของตัวอักษรที่ถือว่าเหมาะสม ที่สุด ในกรณีที่จะต้องอ่านในช่วงเวลาหนึ่ง คือ 48point หรือ 0.5 นิ้ว ในการออกแบบปายตามหน้าที่ ต่างๆนั้น ระบบการออกแบบที่ความสำคัญซึ่งต้องการความละเอียดถี่ถ้วนในการออกแบบอย่างมาก ที่ วางของกริด ช่องไฟของตัวอักษร ขนาด ความกว้างและความสูงของตัวอักษรย่อมมีความสำคัญในการ อ่านอย่างมาก โดย เกณฑ์ทั่วไป ตัวหนังสือที่มีขนาดมาตรฐานไม่ควรจะมีเกิน 30 ตัวอักษรใน 1 บรรทัด ตัวเลขนี้ย่อมเปลี่ยนแปลงได้ตามขนาดและช่องไฟในการวางตัวอักษร นักออกแบบมักจะประสบปัญหา การจัดวางตัวหนังสือในการทำปายเสมอ เนื่องจากการออกแบบตัวอักษรในปายนั้นมุ่งเน้นความสำคัญ ไปที่การอ่านออกและอ่านง่ายมากกว่าความสวยงาม เมื่อเทียบกับการออกแบบตัวหนังสือในหน้า หนังสือ หรือหนังสือพิมพ์ต่างๆ การเลือกตัวหนังสือถือว่าเป็นพื้นฐานในการเริ่มต้นออกแบบ จึงมา พิจารณาถึงการออกแบบ layout การจัดวางกับขนาดของปายอีกทอดหนึ่ง แต่สิ่งแรกที่จำเป็นคือ คำนี้ถึงคือ พื้นผิวของปายที่ตัวอักษรจะปรากฏอยู่ (Sign Face) ต่อมาจึงดูถึงขนาดข้อความตัวอักษร อีกครั้งหนึ่ง นั่นก็จะรวมถึง ตัวอักษร ลูกศร สัญลักษณ์ เส้นต่างๆ หรือเรียกรวมๆกันได้ว่า Copy นั่นเอง

2.1รูปแบบตัวอักษร (Letter Style) หมายถึงส่วนต่างๆของตัวหนังสือหรือเครื่องหมายต่างๆที่ใช้ในการออกแบบที่เหมือนกัน โดยส่วนมากจะมีตัวอักษร ตัวเลข สัญลักษณ์ และวรรคตอนต่างๆรวม เป็น 1 ชุด

2.2ประเภทของตัวหนังสือ(Categories of Letterstyle)สามารถแบ่งออกได้ดังนี้

- San Serif ตัวอักษรชนิดนี้จะ ไม่มีหางที่ปลายตัวอักษร จึงได้รับความนิยมในการทำปายมาก เพราะสามารถอ่านได้ง่ายและเป็นรูปแบบทรงเรขาคณิต จะใช้กับงานที่ ต้องการความทันสมัย สะอาด

- Tramsitional เป็นการผสมผสานคือ จะมองดู Classic เหมือน Serif แต่สามารถอ่านได้ง่าย เหมือน San Serif

- Decorative or Display ตัวอักษรประเภทนี้ไม่ได้มีกฎเกณฑ์เหมือน 3 ประเภทที่กล่าวมา ข้างต้น ส่วนมากไม่ค่อยนิยมใช้ในการอ่านหรือสื่อสารมากๆ เพราะอ่านได้ลำบาก ใช้ในตัวอักษรที่ ต้องการขนาดใหญ่ๆเท่านั้นเพื่อสร้างให้เกิดเอกลักษณ์

2.3 ลูกศรในการออกแบบป้าย ลูกศรถือว่ามีความสำคัญส่วนหนึ่งในการบอกทิศทางต่างๆซึ่ง ลูกศรก็ได้รับการออกแบบให้แตกต่างกันไปเพื่อความเหมาะสมกับชิ้นงานชิ้นนั้นๆ การออกแบบลูกศร โดยทั่วไปจะทำในกรอบสี่เหลี่ยมจัตุรัส เพื่อให้เกิดความสมดุลและเหมาะสมกับป้ายด้วย

4.2 ป้ายสัญลักษณ์ (The Panel System)

ป้ายสัญลักษณ์ หมายถึง รูปลักษณะหรือรูปร่างของป้ายซึ่งเป็นมากกว่าที่รองรับสัญญาณ ธรรมชาติ ป้ายสัญลักษณ์นี้สามารถบ่งชี้ถึงประเภทของป้ายให้คนสามารถปฏิบัติตามได้ด้วย เช่น ป้าย เตือน

สัญลักษณ์จำเป็นต้องแสดงออก 2 อย่างคือ การห้าม และการปฏิบัติตาม ซึ่งป้ายสัญลักษณ์จะ ทำหน้าที่เป็นตัวเสริมให้สัญลักษณ์ดูน่าเชื่อถือมากขึ้น โดยรูปร่าง รูปทรงของป้ายจะช่วยเสริมและช่วยให้ คนดูเข้าใจมากขึ้น โดยยังไม่รวมถึงสีที่จะช่วยด้วยอีกทางหนึ่ง ดังนั้นอาจจะสรุปวัตถุประสงค์ของป้าย และสัญลักษณ์ได้ดังนี้

1. เพื่อเป็นภาพประกอบในการอธิบายข้อความ สื่อความให้เกิดความเข้าใจโดยใช้สี รูปร่าง สัญลักษณ์อย่างชัดเจน
2. เพื่อให้สัญลักษณ์เป็นตัวแทน หรือสื่อแทนคำพูด คำอักษร ให้เกิดความเข้าใจระยะหรือ องค์ประกอบต่างๆ ที่จำกัด เช่น ระยะการมอง ขนาดตัวอักษร

โครงสร้างของป้ายสัญลักษณ์ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 3 อย่าง คือ ขนาดของตัวอักษรที่จะใช้ช่องว่าง ระหว่างบรรทัดที่ต้องการ และความยาวของข้อความ ซึ่งจำเป็นต้องทำความเข้าใจกับความสัมพันธ์ของ ทั้ง 3 ส่วนนี้ก่อนที่จะทำการออกแบบป้าย

1. ขนาดของตัวอักษร (Type Size) สิ่งแรกที่ต้องคำนึงถึงคือ ขนาดของตัวอักษรที่จะใช้ โดย หลักทั่วไปสำหรับป้ายภายนอกนั้น ใช้ความสูงของตัวอักษรไม่น้อยกว่า 1 นิ้วในระยะห่าง 30 ฟุต และ ขนาดตัวอักษรที่เล็กที่สุดที่ควรใช้สำหรับป้ายคือ 0.5 นิ้วเท่านั้น เนื่องจากว่าถ้าหากตัวอักษรมีขนาดเล็ก กว่านี้จะทำให้อ่านไม่ออก และทำความเข้าใจได้ยากด้วย นอกจากนั้นขนาดของตัวอักษรยังขึ้นอยู่กับ ระยะทางในการมองเห็นเมื่ออยู่ในสภาพแวดล้อมนั้น ๆ รวมถึงสภาวะของแสงด้วย เราสามารถเช็คขนาด ตัวอักษรโดยคร่าวๆ ได้จากกราฟนี้

2. ความห่างระหว่างคำ (Message Unit) เมื่อสามารถคัดลึนใจขนาดของตัวอักษรได้แล้ว ความห่างระหว่างตัวอักษรจึงเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงตามมา โดยอัตราส่วนที่เหมาะสมกับความห่างระหว่างคำที่ดีที่สุด

3. ความยาวของข้อความ (Message Length) ความยาวโดยทั่วไปไม่น่าจะมากเกิน 30 ตัวอักษร โดยนับรวมทั้งตัวพิมพ์ใหญ่และตัวพิมพ์เล็กและช่องไฟระหว่างตัวอักษร ความสำคัญที่ควรทำความเข้าใจอย่างมากคือ ชนิดของตัวอักษรที่นำมาจัดเรียงเป็นข้อความว่ามีความกว้างและยาวเหมาะสมกับป้ายหรือไม่ ดังนั้นในการออกแบบงานแต่ละชิ้นควรจะประมาณหรือจัดการให้เหมาะสมกับป้ายหรือสถานที่ที่จะทำการใส่ข้อความนั้นๆ ด้วย

4.2.1 ประเภทของป้ายสัญลักษณ์

เราสามารถแบ่งประเภทของสัญลักษณ์ได้ 5 ประเภทใหญ่ๆ โดยมีการแบ่งตามสถานที่หรือสภาพแวดล้อมออกได้เป็น 2 สถานที่คือ

1. ป้ายภายนอก (Outdoor Sign) ซึ่งป้ายเหล่านี้จะใช้กับคนเดินถนน หรือคนที่เดินเส้นทางเหล่านั้นมากกว่าพาหนะต่างๆ ดังนั้นในการออกแบบป้าย จึงมีขนาดเล็กกว่า และมีการวางตำแหน่งทางด้านขวามือของคนเดินเพื่อให้เกิดความสะดวก ระยะทางใกล้ที่สุดที่ควรเห็น ได้ชัดคือ 5 ฟุต

2. ป้ายภายใน (Indoor Sign) โดยส่วนมากอยู่ภายในตึกต่างๆ ขนาดของป้ายภายในอาคารจะมีขนาดเล็กกว่าป้ายที่อยู่ภายนอก และป้ายสำหรับพาหนะต่างๆ และระยะทางในการมองก็มีขนาดใกล้กว่าด้วย สามารถแบ่งเป็น 5 ประเภทคือ

- สัญลักษณ์ที่ระบุชี้ชัดสถานที่นั้นๆ (Identification) เช่น ลิฟท์ ตึก
- สัญลักษณ์ที่ระบุข้อมูล (Information) เช่น Directory ของตึก
- สัญลักษณ์ที่บอกทิศทาง (Direction) เช่น ป้ายลูกศร
- สัญลักษณ์ที่บอกห้ามต่างๆ (Prohibition) เช่น ป้ายห้ามเข้า
- สัญลักษณ์ที่บอกข้อความอื่นๆ (Notice) เช่น บอร์ดประกาศ เป็นต้น

4.2.2 ชนิดและรูปร่างของป้าย

สิ่งแรกที่ต้องคำนึงถึงในการแสดงออกคือ รูปร่างต่างๆ ของป้ายซึ่งมีอยู่ 3 ชนิดที่ถือว่าเป็นพื้นฐานในการออกแบบป้าย โดยมีรูปทรงมาจากรูปทรงเรขาคณิต ได้แก่ วงกลม สามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม และรูปทรงของป้ายนั้นก็รองรับความหมายที่แสดงออกทางรูปทรง 3 อย่างคือ ป้ายห้าม ป้ายเตือน และป้ายให้ข้อมูล แต่ละชนิดจะเสนอออกมาในรูปทรงที่ไม่เหมือนกัน

4.2.3 แผ่นป้ายสัญลักษณ์

จากที่กล่าวมาข้างต้นว่าขนาดของป้ายจำเป็นต้องคำนึงถึงขนาดของตัวอักษร ความยาวของข้อความ และความห่างของข้อความเสียก่อน เพื่อที่จะทำให้ทราบพื้นที่ของข้อความทั้งหมด(Message-Unit) ว่ากว้าง ขาวเท่าใด มีรูปร่างอย่างไร จึงนำมาทำการออกแบบป้ายได้ ป้ายสัญลักษณ์ไม่ควรมีขนาดเล็กกว่า 3X6 นิ้ว โดยบรรจุตัวหนังสือหรือข้อความขนาด 0.5 นิ้วได้ รูปลักษณะของป้ายก็ไม่จำกัดว่าจะต้องอยู่ในรูปทรงไหน เพียงคำนึงถึงอัตราส่วนสามเหลี่ยมจัตุรัส-ผืนผ้าเท่านั้น

4.2.4 การวาง layout ของป้าย

ในการออกแบบต้องทำให้อ่านออก และอ่านได้เข้าใจมากที่สุด การจัดวางแบบชิดซ้ายถือว่าได้รับความนิยมมากที่สุด และการขีดขวาจะใช้ในกรณีที่เป็นป้ายบอกทิศทาง ซึ่งจำเป็นต้องให้ข้อความอยู่ทางด้านขวา เป็นการสะดวกต่อคนที่อ่านป้ายด้วย ส่วนในเรื่องของตัวอักษรเป็นที่ยอมรับว่า การใช้ตัวอักษรพิมพ์ใหญ่และเล็กใน 1 คำ จะอ่านได้ง่ายกว่าการใช้ตัวพิมพ์ใหญ่ทั้งหมด เพราะจะทำให้เกิด space ในการอ่านมากกว่าตัวพิมพ์ใหญ่ที่มีความสูงเท่ากันทั้งหมด

4.2.5 สีของป้าย

ในการเลือกสีพื้นและสีของ graphic บนป้ายมีความสำคัญต่อการมองเห็น และความเข้าใจในการใช้สีต่างๆ เพื่อสื่อถึงความหมายเช่น สีแดงคืออันตราย ในการเลือกใช้สีที่ใช้กับป้ายจึงจำเป็นต้องมองถึงสภาพแวดล้อมรอบๆด้วยว่าสีนั้นเหมาะสมหรือไม่ สถานที่นั้นมีเสียงเพียงพหรือไม่ สีที่ใช้ในป้ายก็ไม่ควรมีเกิน 5-6 สี เนื่องจากความจำของมนุษย์นั้นไม่สามารถจำได้ในระยะเวลาอันสั้น

4.3 การออกแบบนามบัตรและหัวจดหมาย

จุดเริ่มต้นในการสร้างความสัมพันธ์กับกลุ่มคนนั้น อาจทำได้ดังนี้

1. สร้างเอกลักษณ์ของเราเอง กราฟฟิกและข้อความที่ใช้ในหัวจดหมายและนามบัตรนั้น ควรเป็นการประกาศให้รู้ว่าเราเป็นใคร และทำอะไร
2. หากไม่มีโลโก้ที่ใช้ประจำ ก็ให้แสดงไอเดียที่มาจากความเป็นองค์กรนั้นๆ โดยมีเครื่องหมาย 2 ส่วน เช่น พระอาทิตย์และเกล็ดหิมะแสดงถึงความและความเย็นของเครื่องปรับอากาศ
3. มีข้อความที่บอกประโยชน์ สิ่งที่จะได้รับ มีถ้อยคำที่อธิบายว่าเราทำอะไร ให้ประโยชน์อะไร กับกลุ่มคน และทำอย่างไรให้เขาเก็บนามบัตรของเราไว้หลังจากที่ได้เจอกันครั้งแรก
4. สร้างนามบัตรของเราไว้ในโบรชัวร์ขนาดเล็กย่อ นั่นคือการใส่ headline และข้อความที่สั้น กระชับลงในส่วนที่เป็นข้อมูลทั่วไปของนามบัตร คือ ชื่อ ตำแหน่ง องค์กร เบอร์โทรศัพท์ แฟกซ์ เวลาทำงาน และอีเมลล์
5. จำกัดการใช้รูปแบบตัวอักษร จำนวนของฟอนต์ที่มีมากเกินไปจะทำให้ใจความที่ควรจะเห็น เกิดการสับสน กฎทั่วไปคืออย่าใช้ฟอนต์ที่มีขา(Serif)มากกว่า 1 ฟอนต์ และใช้กลุ่มที่ไม่มีขา(San-serif)ในงานออกแบบทุกครั้ง ใช้ตัวอักษรหนา ตัวใหญ่ และตัวเอียงให้น้อยที่สุดแล้วเราจึงเห็นผลที่ได้ อย่างชัดเจน
6. ทลายกำแพงความแปลกหน้า จดหมายส่วนตัวและเบอร์โทรศัพท์เป็นส่วนประกอบที่หนักแน่นเลขที่เดียว เพราะนั่นคือการสร้างความรู้จักกับกลุ่มที่มีนามบัตรของเรา หรือได้อ่านจดหมายของเรา แล้วก็จะไม่เป็นคนแปลกหน้าอีกต่อไป

4.4 การออกแบบโฆษณาประเภทสิ่งพิมพ์

1. โฆษณาส่งพิมพ์เพื่อการแจก
สื่อสิ่งพิมพ์นี้ส่งโดยตรงจากบริษัทถึงผู้บริโภคทั้งทางไปรษณีย์ วางแจกตามสถานที่ต่างๆ การใช้สื่อโฆษณาชนิดนี้ได้ผลทางการโฆษณามากขึ้น เนื่องจากสามารถเลือกกลุ่มคน ซึ่งคาดว่าจะมีความสนใจในสินค้า และเกิดความรู้สึกเป็นส่วนตัว สามารถช่วยให้ผู้รับสื่อโฆษณาพร้อมทั้งสามารถเลือกลักษณะชนิด รูปร่างของสื่อสิ่งพิมพ์ได้ตามความต้องการด้วย ได้แก่สื่อต่อไปนี้
2. ใบปลิว(Leaflet)มีลักษณะเป็นเล่มหรือใบเดียว โคนๆ โดยมีขนาดแตกต่างกันไป ใช้ในการจัดแจกโดยส่งตรงไปยังลูกค้า หรือจัดวางบนเคาน์เตอร์สินค้าให้หยิบฉวยได้สำหรับผู้สนใจ หือจัดให้มีคนยื่นแจกตามศูนย์สินค้า หรือ ณ จุดขายสินค้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. แผ่นพับ(Folder)มีลักษณะเป็นใบทาบไปทาบมา อาจมีได้ตั้งแต่ 2-5 ทบหรือมากกว่านั้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับรายละเอียดที่ต้องการแสดงสินค้า ซึ่งมีขั้นตอนที่ซับซ้อนแบบใบปลิว แต่มีเนื้อหามากกว่า และจัดให้มีปกหน้า-ปกหลังได้ แผ่นพับบางที่เรียกว่าใบปลิว เพราะเป็นเอกสาร โฆษณาที่จัดแจกในลักษณะเดียวกับใบปลิว ในการออกแบบแผ่นพับเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากมีวิธีพับหลายแบบ และไม่มีเลขหน้ากำกับเหมือนหนังสือ ผู้ทำแผ่นพับจึงต้องออกแบบเรียงลำดับข้อความและภาพให้เหมาะสมกับการพับ เพราะถ้าออกแบบไม่ดีจะเกิดความสับสนแก่ผู้อ่านกันไปบ้าง

4. โบรชัวร์ (Brochure)รูปแบบของสิ่งพิมพ์นี้คือเป็นรูปเล่ม-เย็บกลาง มีขนาดแตกต่างกันไปบ้าง ลักษณะอาจเป็นการเปิดไปทางเดียว ไม่มีการเย็บกลาง เอกสารโฆษณาชนิดนี้บอกถึงรายละเอียดรูปแบบชนิดและลักษณะของสินค้าได้มากกว่าแผ่นพับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5
วิเคราะห์และสรุปข้อมูลเบื้องต้น

โลโก้ถือเป็นสัญลักษณ์ประจำองค์กร ที่สามารถสะท้อนภาพลักษณ์และตัวตนขององค์กรออกมาได้อย่างชัดเจน

โลโก้เดิมของนาฏยศาสตร์ หุ่นละครเล็ก เกิดจากการตัดทอนลักษณะของมือหุ่น โดยเริ่มตั้งแต่ด้ามปลายไม้เซ็ด ไปจนถึงมือหุ่นที่มีลักษณะเปลือยกำลังทำท่ารำจีนีว มีการนำตัวอักษรมารองรับให้เข้ากับส่วนโค้งของด้ามไม้จับ ภายในโลโก้มีครบทั้งชื่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

จากการวิเคราะห์และสรุป สามารถประเมินได้ว่าโลโก้เดิมที่ใช้อยู่สื่อความหมายได้ไม่ชัดเจน เพราะปกติคนทั่วไปเห็นลักษณะของหุ่นแบบสมบูรณ์เท่านั้น และการตัดทอนรายละเอียดทำให้ภาพสื่อความหมายได้น้อยลง จึงอาจต้องใช้เวลากับภาพสักระยะจึงจะเกิดความเข้าใจ รูปแบบของโลโก้มีลักษณะเป็นแนวนอน หากต้องถูกย่อลงบนพื้นที่แคบอาจส่งผลให้อ่านข้อความได้ยาก

บทที่ 6

ขั้นตอนการพัฒนาแบบร่าง

จากการวิเคราะห์โลโก้เดิมทำให้พบปัญหาว่าสื่อความหมายเข้าใจได้ยาก จึงต้องการออกแบบโลโก้ให้มีความชัดเจนเพื่อสื่อถึงตัวองค์กร ได้ง่ายขึ้น

6.1 ประเด็นในการออกแบบ

โครงการนี้เกิดขึ้นโดยมีจุดประสงค์เพื่อออกแบบกราฟฟิคสำหรับนาฏยศาลา หุ่นละครเล็ก เพื่อให้สามารถสร้างเอกลักษณ์ที่ชัดเจนและเพื่อความมีเอกภาพ เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยนำเสนอในรูปแบบความเป็นไทยที่ถูกประยุกต์ให้มีความร่วมสมัยมากยิ่งขึ้น

โลโก้

มีการหาแนวทางเพื่อให้การสื่อสารมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น จึงทำให้มีความแตกต่างจากโลโก้เดิมไปอย่างสิ้นเชิง ถึงแม้ว่าจะเลือกใช้วิธีการตัดทอนลายละเอียดเหมือนกันก็ตาม แต่กราฟฟิคที่เน้นเฉพาะลายเส้นจะทำให้ดูง่ายกว่าการตัดทอนที่ปรับเปลี่ยนรูปร่างไปจากเดิม และมีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น

Logo-Symbol เป็นการตัดทอนลักษณะการเชิดหุ่นละครเล็กด้วยการใช้เส้นสายที่มีจังหวะความหนาบางแตกต่างกันไป ให้ความรู้สึกอ่อนช้อยและคู่มิมิติ ประกอบกับ โทนสีน้ำตาล-ทอง ช่วยสร้างความรู้สึกมีคุณค่า สง่างาม เหมาะแก่การอนุรักษ์ให้คงอยู่ไว้ตลอดไป

Logotype เลือกใช้ตัวอักษรเพื่อสื่อให้เห็นถึงความเรียบง่าย ทันสมัยด้วยรูปแบบของฟอนต์ Microsoft sans serif และสร้างความสง่างาม นำเชื่อมถือด้วยฟอนต์ PSL-ThaiCommon ซึ่งเหตุผลที่เลือกใช้ฟอนต์ทั้ง 2 รูปแบบนี้ก็เพื่อสร้างความรู้สึกถึงการผสมผสานระหว่างความสง่างามของนาฏยศิลป์ไทยที่กำลังปรับเปลี่ยนรูปแบบให้ทันสมัยเพื่อก้าวสู่ความเป็นสากล

การเลือกใช้สี

การเลือกใช้สีโดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับรูปแบบของงาน นั่นคือ สร้างความรู้สึกละเอียดสูงส่ง ควบคู่กับค่าการอนุรักษ์ เหมาะกับการแสดงอันเป็นศิลปวัฒนธรรมอันล้ำค่าของไทย จึงได้เลือกใช้โทนสี น้ำตาล- ทอง เป็นหลักในการออกแบบ

Pantone 117 M

Pantone 126 M

Pantone 1406 M

กระดาษเขียนจดหมาย - ซองจดหมาย

การออกแบบในส่วนของ Stationery ได้มีการนำ Graphic Element ที่เป็นแถบเส้นคู่สีน้ำตาลทองและสีน้ำตาลเข้ม เข้ามาเพิ่มความอ่อนช้อยให้กับงาน แม้สิ่งพิมพ์ประเภทนี้จะต้องการพื้นที่ว่างสำหรับการใช้งาน แต่แถบเส้นนี้ก็ยิ่งช่วยให้งานดูมีดีไซน์ไม่เรียบง่ายจนทำให้เกิดความน่าเบื่อ

นามบัตร

มีการออกแบบทั้งในส่วนของนามบัตรสำหรับบุคคลากรภายในนาฏยศาลา หุ่นละครเล็ก และในส่วนของกราฟฟิคดีไซน์เนอร์ โดย โทนมสียังคงเป็นสีน้ำตาลทองเพื่อให้เกิดความกลมกลืนกับงานออกแบบในส่วนอื่นๆ ต่างกันตรงที่นามบัตรของบุคคลากรจะเน้นความเรียบง่าย ดูน่าเชื่อถือ ส่วนนามบัตรของกราฟฟิคดีไซน์เนอร์จะมีการใช้ลูกเล่นที่มากกว่านั่นคือการไล่ค่าน้ำหนักสีจากน้ำตาลเข้มไปหาน้ำตาลทองซึ่งอยู่ตรงจุดศูนย์กลาง มีการนำกราฟฟิคลายไทยมาประยุกต์ใช้กับนามบัตร เพื่อให้งานเกิดความน่าสนใจและสื่อถึงความเป็นศิลปวัฒนธรรมของไทยอีกด้วย

บัตรประจำตัว

มีการออกแบบที่ไม่แตกต่างจากนามบัตรมากนัก แต่เน้นสีสันที่แน่นและเต็มทั้งตัวงาน ทำให้งานดูมีน้ำหนักและค่าสีที่ใช้ทำให้บัตรดูสูงค่า คู่ควรแก่การเก็บรักษาให้เป็นอย่างดี

ข้อมูลภายในบัตรประกอบด้วย ชื่อที่เป็นทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ , พื้นที่ว่างสำหรับติดรูป, รหัสพนักงาน , ลายเซ็นค้เจ้าของบัตร , ลายเซ็นค้ผู้บริหาร

ป้าย Banner

มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยดokyภาพลักษณ์ขององค์กร เพราะไม่ว่าป้ายนี้จะไปตั้งอยู่บริเวณใดก็จะสามารถเห็นตราสัญลักษณ์ขององค์กรได้อย่างชัดเจน โทนสีที่ใช้กำหนดให้มีสองสีนั้นคือน้ำตาล-ทอง และสีแดงเลือดหมู เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับในส่วนของบัตรเข้าชมการแสดงหุ่นละครเล็กที่มีสองสีนี้เช่นเดียวกัน จุดสนใจอีกจุดหนึ่งคือการนำลายไทยเข้าไปปรับประยุกต์กับระบบป้าย เพื่อให้คงความเป็นคอนเซ็ปต์ที่ว่าความเป็นไทยสมัยใหม่ แต่ลายไทยนี้ก็ไม่ได้โดดเด่นมากจนมีความสำคัญเกินไปจากตราสัญลักษณ์ขององค์กร

ป้ายบอกทาง

ใช้เพื่อบอกทิศทางไปยังสถานที่แต่ละส่วนภายในองค์กร มีการออกแบบที่ใกล้เคียงกับป้ายบอกตำแหน่ง แต่จะมีความแตกต่างกันในเรื่องของรูปทรงและลวดลาย เพื่อความเหมาะสมในการใช้งาน ลักษณะของป้ายมีแนวขาว ภายในหนึ่งป้ายใช้บอกสถานที่ได้ถึงสองสถานที่ เป็นการประหยัดเนื้อที่ในการติดตั้ง

ป้ายบอกสถานที่

มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยบอกตำแหน่งของสถานที่ต่างๆภายใน นาฏยศาลา หุ่นละครเล็ก ซึ่งมีส่วนย่อยอยู่ 4 ส่วน อันได้แก่ ร้านอาหาร, ห้องแสดงงาน, พิพิธภัณฑ์ และ โรงละคร

แนวความคิดคือต้องการสร้างความมีเอกภาพให้กับระบบป้ายภายในองค์กร มีการนำลายไทยมาออกแบบเป็นลายจลุเพื่อทำให้ป้ายโลหะดูมีความอ่อนช้อยมากยิ่งขึ้น

ป้ายหน้าทางเข้าอาคาร

เป็นป้ายสีคำค้ำกับตัวอักษรสีน้ำตาลทอง ช่วยขับให้โลโก้เด่นมากยิ่งขึ้น สังเกตเห็นได้ง่ายและชัดเจน คอนเซ็ปต์คือต้องการเน้นความเรียบง่ายแต่ดูทันสมัย ด้วยการเลือกใช้สีคำเป็นพื้นหลัง ทำให้ดูเด่นและแตกต่างจากป้ายที่อยู่ในบริเวณเดียวกัน

ป้ายด้านหน้าอาคาร

เป็นป้ายที่มีความยาวเท่ากับความกว้างของตัวอาคารและถือเป็นป้ายแรกที่จะถูกพบเห็นก่อนเข้าไปชมการแสดง แนวความคิดคือต้องการสร้างการจดจำองค์กรด้วยใช้โลโก้ขนาดใหญ่สีเหลืองวางอยู่บนพื้นหลังสีแดง ทำให้เกิดความโดดเด่น ส่วนอีกด้านหนึ่งของป้ายเป็นรูปการเชิดหุ่นละครเล็ก ช่วยทำให้องค์กรมีความชัดเจนและเป็นที่น่าสนใจของคนทั่วไปมากยิ่งขึ้น

ป้ายบอกข้อมูลหุ่นละครเล็ก

เป็นป้ายที่จัดวางอยู่ในส่วนของพิพิธภัณฑ์หุ่นละครเล็ก เพื่อบอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตัวหุ่นละครนั้นๆ ซึ่งส่วนใหญ่ก็มักจะเป็นตัวละครในเรื่องรามเกียรติ์ ที่ตัวละครทุกตัวมีความสำคัญและบทบาทที่เชื่อมโยงกัน การออกแบบคือ ต้องการควบคุมโทนสีของระบบป้าย โดยให้มีสีน้ำตาลทองเพื่อความกลมกลืนกับสถานที่ และเป็นประโยชน์ต่อการรับรู้ข้อมูล กล่าวคือ สีของตัวหุ่นละครหรือพื้นหลังมีหลายสี ส่งผลให้รบกวนสายตา การเลือกใช้โทนสีเพียงสีเดียวนั้นจะช่วยให้มองเห็นตัวอักษรสีขาวได้อย่างชัดเจน ทำให้สามารถอ่านข้อมูลได้ง่ายกว่า

ตัวเข้าชมการแสดง

บัตรเข้าชมการแสดงหุ่นละครเล็กมี 2 รูปแบบ โดยจัดทำทั้งในรูปแบบของภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อให้เกิดความชัดเจนและเป็นสัดส่วน เพราะราคาค่าบัตรเข้าชมการแสดงมีสองราคานั่นคือสำหรับชาวไทย 400 บาท ส่วนชาวต่างประเทศราคา 900 บาท การดีไซน์เน้นรูปแบบการผสมผสาน ระหว่างความเป็นไทยที่ถูกประยุกต์ให้ดูร่วมสมัยมากยิ่งขึ้น มีการนำลายไทยเข้ามาใช้กับรูปภาพประกอบที่ดูมีมิติ เน้นสีน้ำตาลและสีแดงทำให้งานดูมีน้ำหนักและให้อารมณ์ที่ดูน่าเชื่อถือ

โบชัวร์

จัดทำขึ้นเพื่อแจกแก่บุคคลที่เข้ามาเยี่ยมชมและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการแสดงภายในนาฏยสถาน หุ่นละครเล็ก เพื่อใช้ดูข้อมูลหรือรายละเอียดของการแสดง หลักในการออกแบบคือ ต้องการสื่อให้เห็นถึงความเป็นไทยที่ผนวกเข้ากับความทันสมัย มีการใช้ลวดลายที่ทำให้งานดูมีมิติมากยิ่งขึ้น ข้อมูลภายในจัดทำทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อให้สะดวกต่อการสื่อสารกับกลุ่มลูกค้าทั้งคนไทยและคนต่างชาติ

ข้อมูลที่ปรากฏอยู่ในโบชัวร์ประกอบไปด้วย แผนที่ , การเดินทาง , รอบการแสดง,หมายเลขติดต่อ ,เว็บไซต์ ซึ่งมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

โปสเตอร์

เป็นของที่ระลึกซึ่งมีขายอยู่ในบริเวณพิพิธภัณฑ์ ราคาจำหน่ายอยู่ที่ใบละ 10 บาท แนวความคิดในการออกแบบ มีการใช้พื้นหลังสีดำเพื่อช่วยขับให้ภาพตัวหุ่นคูโดลเด่นมากยิ่งขึ้น การเลือกใช้ภาพประกอบต้องการทำเป็นเซตเพื่อช่วยเล่าเรื่องราวของตัวภาพ ดังเช่นตัวอย่างที่ใช้รูปทศกัณฐ์ รูปนางสีดา และการเกี่ยวพาราตีระหว่างทศกัณฐ์กับนางสีดา เพื่อไม่ให้งานดูเรียบและโล่งจนเกินไปจึงมีการนำกราฟฟิคลายไทยมาใช้เพื่อให้งานเกิดความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น และสื่อถึงความเป็นไทยได้อย่างชัดเจน

ชุดเครื่องใช้บนโต๊ะอาหาร

มีรูปทรงแบบเครื่องเบญจรงค์เพื่อสร้างความรู้สึกลับแบบไทยๆ แต่เน้นสีขาวที่ดูสะอาดตา มีวิวัฒนาการประดับสีน้ำตาลทองรองรับสองชั้นบริเวณขอบ เพื่อให้เข้ากับสีของการออกแบบในส่วนต่างๆ การออกแบบโดยรวมยังต้องการสื่อถึงความหรูหรา สง่างาม และความมีระดับ การใช้สีขาวเรียบๆแทนลวดลายแบบเบญจรงค์เพื่อให้ภาชนะเหล่านี้ดูมีความทันสมัยมากขึ้น แต่ยังคงผสมผสานรูปแบบไทยๆเอาไว้อย่างลงตัว

อุปกรณ์สำนักงาน

อุปกรณ์ภายในสำนักงานทุกชิ้นจะต้องมีตราสัญลักษณ์ขององค์กรติดอยู่ โดยเลือกใช้โลโก้สีน้ำตาลเข้ม เพื่อให้มองเห็นได้อย่างชัดเจน ส่วนการจัดวางในแนวตั้งหรือแนวนอนขึ้นอยู่กับความเหมาะสมว่าต้องจัดวางอยู่บนสิ่งใด โดยคำนึงถึงความชัดเจนในการมองเห็นเป็นหลัก

ยานพาหนะ

มีการเลือกใช้โลโก้ในแนวยาวเพื่อให้เหมาะสมกับพื้นที่การใช้งาน ซึ่งค่อนข้างมีพื้นที่ในแนวนอนมาก ส่วนรถที่มีพื้นที่ว่างมากๆจะมีการนำแถบลายเส้นเข้ามาใช้งานเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่สื่อไปยังองค์กร

ถุงใส่ของ

Paper Shopping Bags มีสองขนาดและสองสี โดยยังคงเลือกใช้สีน้ำตาลทองและสีน้ำตาลเข้ม การเลือกใช้โลโก้ที่เหมาะสมจะคำนึงในเรื่องสี คือเมื่อวางลงบนถุงแล้วจะต้องยังคงมองเห็นได้อย่างชัดเจน ไม่บดบังส่วนใดส่วนหนึ่งของโลโก้ ถุงประเภทนี้ใช้สำหรับใส่ของที่มียุขาค่อนข้างใหญ่และมีน้ำหนักมาก เพราะสามารถรับน้ำหนักได้เป็นอย่างดี

Paper Bags เป็นถุงที่มีขนาดเล็ก ใส่ของที่มียุขาค่อนข้างน้อยอย่างเช่นพวกของที่ระลึกอย่างพวก ฤกษ์แจ หรือ ไปสการ์ด โลโก้ที่ใช้มีสีเดียวคือสีน้ำตาลเข้มเพื่อการมองเห็นได้อย่างชัดเจน

UNIFORM

ชุดพนักงาน สำหรับพนักงานในส่วนต้อนรับและส่วนประชาสัมพันธ์ มีการนำรูปแบบของชุดไทยประยุกต์มาผสมผสานเพื่อความเรียบร้อยและดูสง่างาม เสื้อด้านบนเน้นสีขาว ส่วนด้านล่างเป็นสีน้ำตาลทอง ทำให้ดูสวยงามและสื่อถึงสีขององค์กรไปในตัว

ชุดนักแสดง สำหรับนักแสดงใส่เพื่อทำการเชิดหุ่นละครเล็ก จึงมีความจำเป็นต้องแต่งกายสีดำทั้งหมด เพราะสิ่งที่จะโดดเด่นอยู่บนเวทีได้เพียงสิ่งเดียว นั่นคือตัวหุ่นละครที่กำลังรำรำ แต่ก็ไม่มีสิ่งที่จะใส่รายละเอียดใดๆอย่างกระดุม ที่ยังคงให้มีสีน้ำตาลทอง จะได้ไม่เกิดความรู้สึกแตกต่างจากชุดอื่นๆ

6.2 ขั้นตอนการสเก็ตซ์

โลโก้เป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากสำหรับการออกแบบกราฟฟิกสำหรับองค์กร เพราะถือเป็นส่วนที่จะนำไปใช้กับหลายๆสิ่ง เพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพขององค์กรและเป็นสิ่งที่สะท้อนภาพลักษณ์ขององค์กรให้คนภายนอกได้รับรู้

เมื่อทำการวิเคราะห์โลโก้เดิมของนาฏยศาสตร์ หุ่นละครเล็กแล้วทำให้รู้สึกว่ายังสามารถพัฒนาโลโก้ ออกไปได้อีกหลายรูปแบบ เพื่อความชัดเจนและความลงตัวมากที่สุด จึงต้องมีการสเก็ตซ์งานในหลากหลายรูปแบบ เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมที่สุดเพื่อนำไปพัฒนาต่อไป

การสเก็ตซ์ภาพด้วยมือเพื่อหาแนวทางการออกแบบ โลโก้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นาฏยศาสตร์ ขุนละครเล็ก
Tradition Thai Puppet Theater

นาฏยศาสตร์ ขุนละครเล็ก
Tradition Thai Puppet Theater

การทดลองใช้วิธี สร้างโลโก้จาก Outline

นาฏยศาสตร์ ขุนละครเล็ก
Tradition Thai Puppet Theater

นาฏยศาสตร์ ขุนละครเล็ก
Tradition Thai Puppet Theater

การทดลองใช้วิธีสร้างโลโก้จากภาพ Negative

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การทดลองสร้าง โลโก้ด้วยวิธีการตัดทอนเป็นลายเส้น

เมื่อได้ทำการทดลองออกแบบโลโก้ในหลากหลายรูปแบบแล้ว จึงทำการตัดสินใจเลือกแบบที่เหมาะสมที่สุด จึงพบว่า การเลือกใช้โลโก้ที่ทำการตัดทอนเหลือเพียงลายเส้น (1.4) เป็นวิธีการที่น่าสนใจ อันเนื่องมาจากมีการออกแบบและเป็นวิธีการที่คิดว่าแค่เพียงการนำรูปมาใช้โดยตรงโดยไม่ได้ทำอะไรกับงานมากนัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Traditional
Thai Puppet
Theater

หุ่นละครเล็ก
นาฏยศาลา

Traditional
Thai Puppet
Theater

หุ่นละครเล็ก
นาฏยศาลา

หุ่นละครเล็ก
นาฏยศาลา
Traditionals Thai Puppet
Theater

การจัดวางองค์ประกอบของ โลโก้

เมื่อตัดสินใจเลือกรูปแบบของโลโก้ได้แล้ว จึงทดลองใส่ตัวอักษร เพื่อให้ดูสมบูรณ์แบบมากยิ่งขึ้น และดูเรื่องความเหมาะสมของการจัดวางองค์ประกอบทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพราะมีความยาวของข้อความที่แตกต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หุ่นละครเล็ก
นาฏยศาลา

TRADITIONAL THAI PUPPET
THEATER

TRADITIONAL THAI PUPPET
THEATER

หุ่นละครเล็ก
นาฏยศาลา

โลโก้ที่สมบูรณ์แบบ

ในขั้นตอนนี้การปรับเปลี่ยนแปลงรูปแบบของโลโก้เพื่อความลงตัวมากที่สุด ตัวหุ่นละครเล็กและผู้เชิดมีการปรับเปลี่ยนทิศทางการหันหน้าเพื่อให้ถูกต้องตามหลักความเป็นจริง และแก้ไขให้สื่อสารได้ชัดเจนและมีความอ่อนช้อยมากยิ่งขึ้น ส่วนชื่อนาฏยศาลา หุ่นละครเล็ก ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ มีการปรับเปลี่ยนให้คล้ายคลึงกันเพื่อความกลมกลืนของโลโก้ไม่ว่าจะเลือกใช้โลโก้ภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

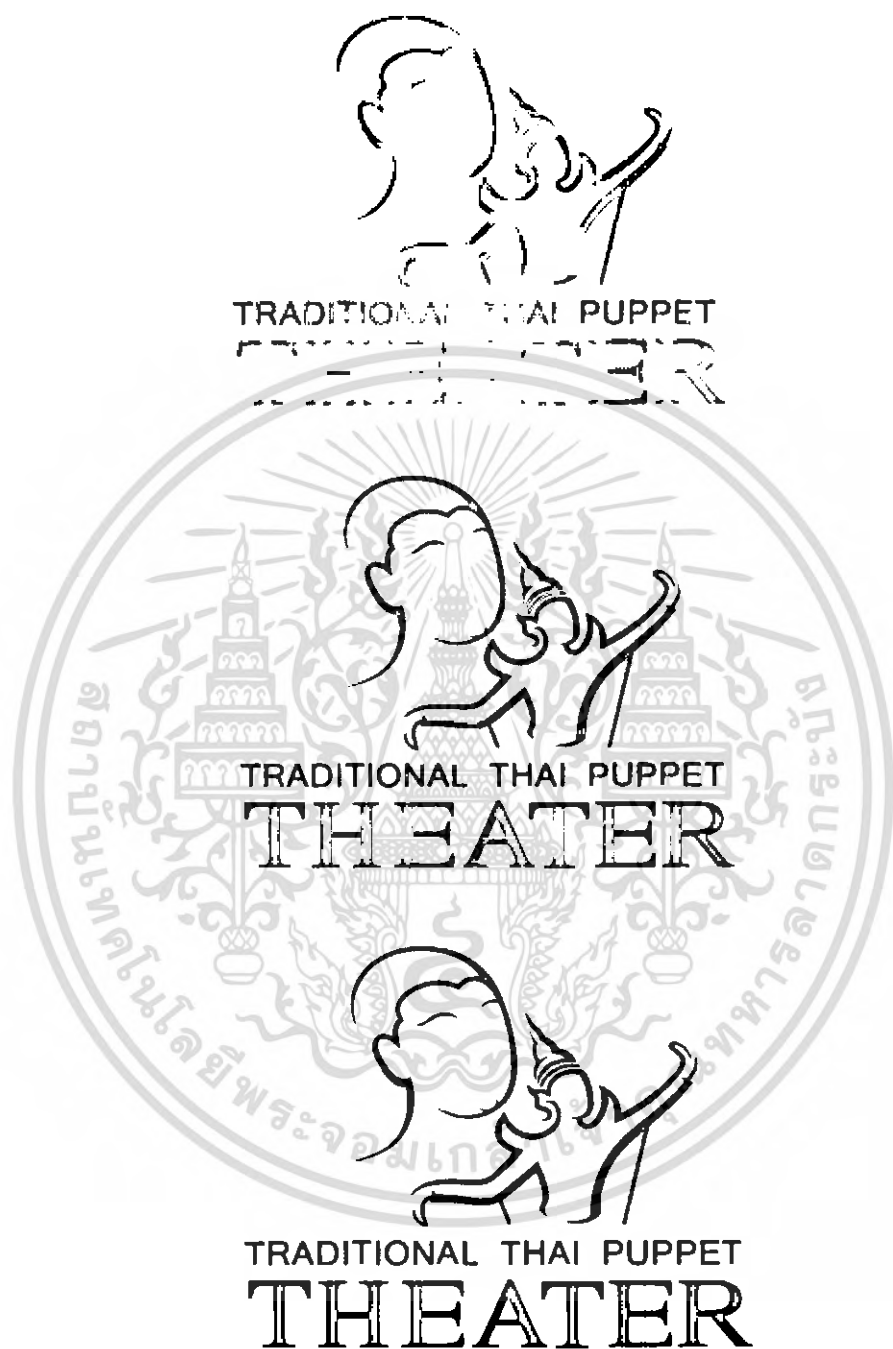
บทที่ 7
ผลงานจริง

โลโก้

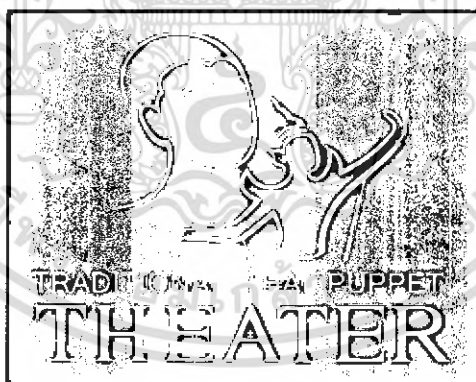
Logotype

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การใช้รูปแบบโลโก้แบบเดียวกัน

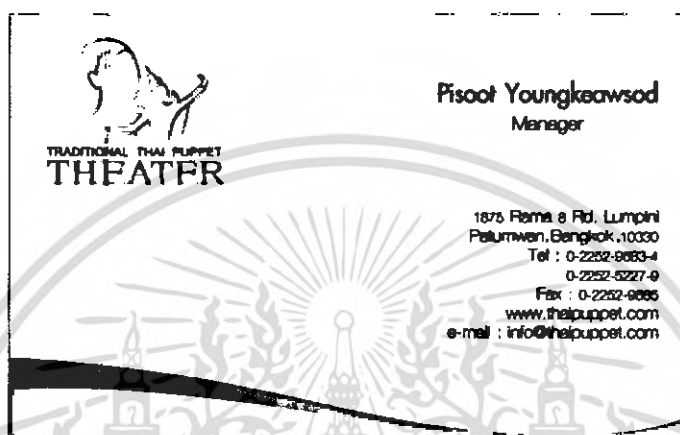
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การใช้โลโก้แบบเจาะขาว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นามบัตร

นามบัตรสำหรับพนักงาน

นามบัตรสำหรับผู้ออกแบบ

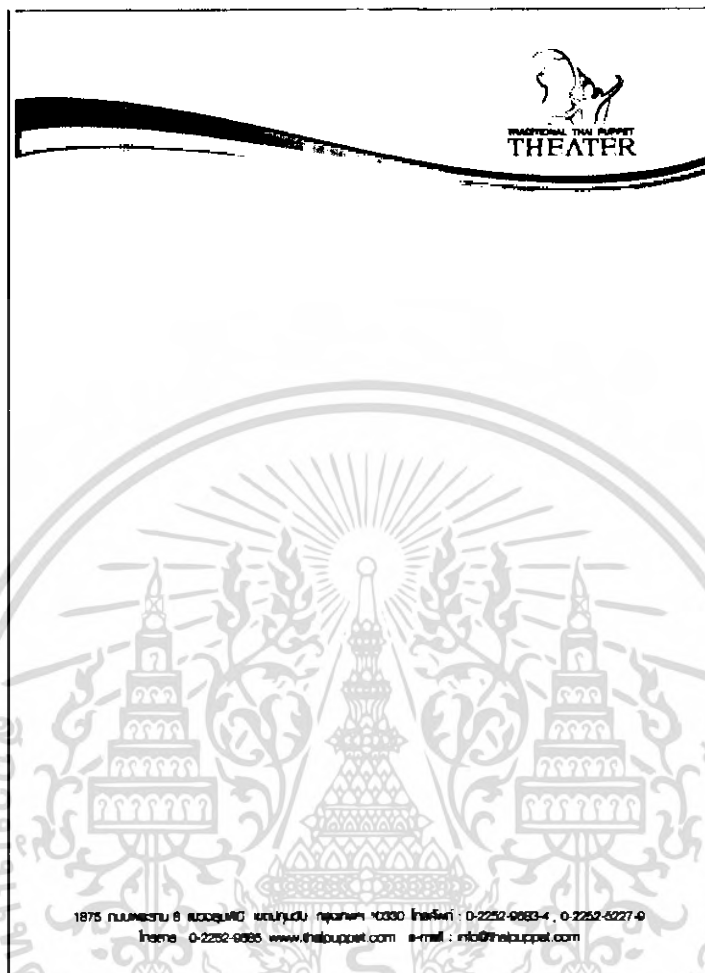
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Stationery

กระดาษเขียนจดหมายรูปแบบที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

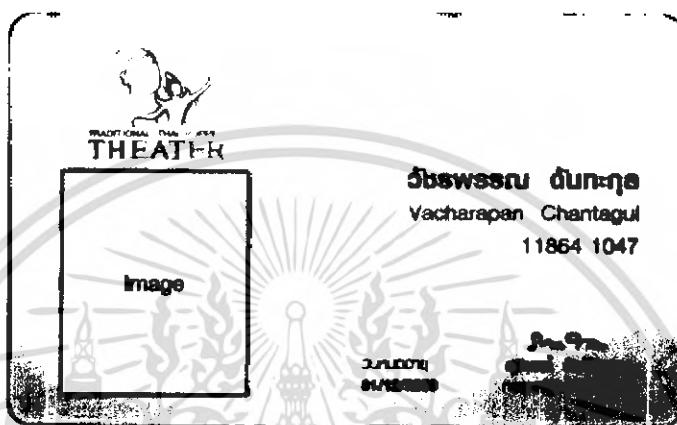
กระดาษเขียนจดหมายรูปแบบที่ 2

ซองจดหมาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บัตรประจำตัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บัตรเข้าชมการแสดง

บัตรเข้าชมการแสดงสำหรับคนต่างชาติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โบชัวร์

สัมพันธภาพที่บันดาลให้หุ่นละครเล็กมีชีวิต

squnsiacound (in Thai)
เวลา 19.30-20.45 น.
โรงละครมฤตยูมาศ หุ่นละครเล็ก
สแควนซิลันเดอร์
Nightly show time
7.30 - 8.45 p.m.
Traditional
Thai Puppet
Theater
(Joe Louis)
at Suan-Lum
Night Barzaar
Website : www.tpt
email : info@tpt

การแสดงหุ่นละครเล็ก
Traditional Thai Puppet Performances
ภูมราชากร ตำนานพระราหู
The Myth of Ravana and the Lunar eclipse

THEATER

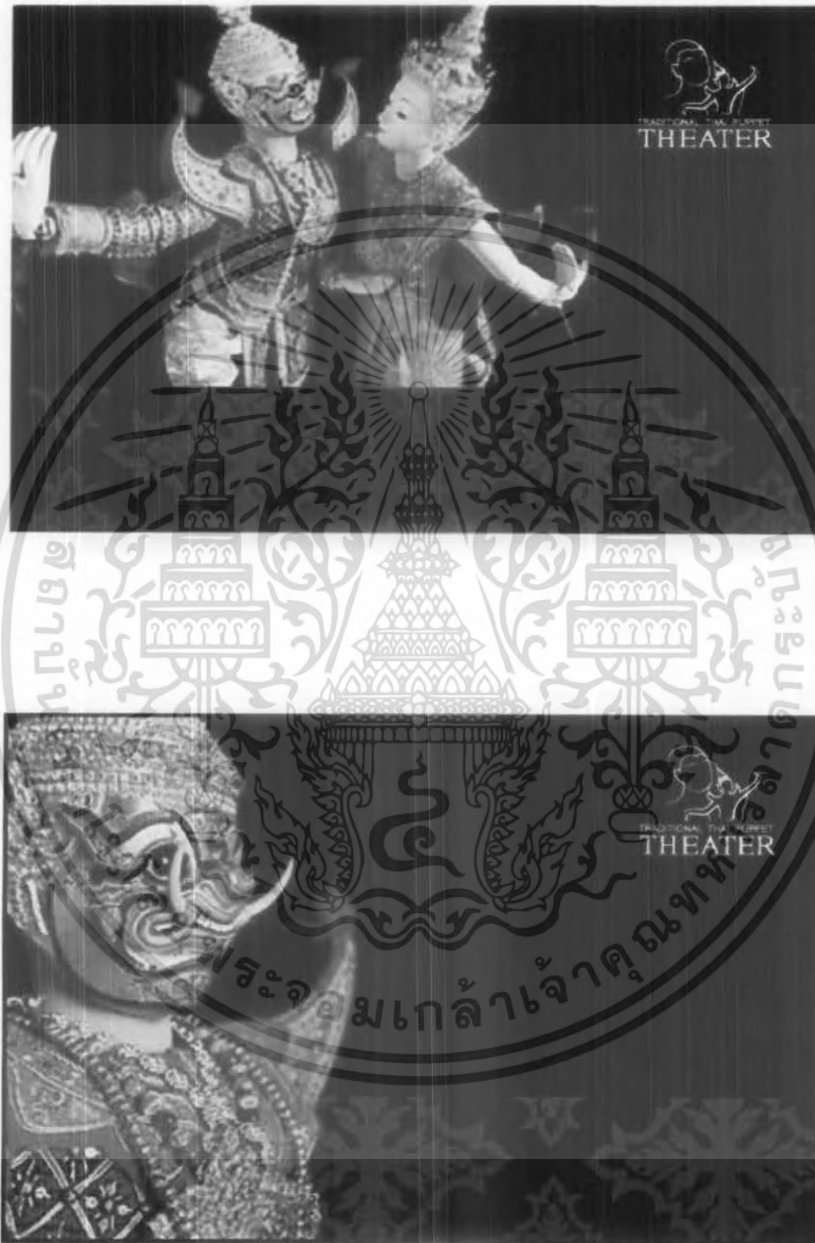
การเดินทาง

ชมด้านหน้าโรงละครมฤตยูมาศ หุ่นละครเล็ก
- ทางรถไฟสายปทุมธานี สาย 14,17,47,50,115
- ทางรถไฟ สายลาดพร้าว สาย 115
- ทางด่วนพระราม 4 กลับรถใต้พญาไท-มัยยิด
เยื้องซ้ายมือสแควนซิลันเดอร์
- ทางรถไฟใต้ดิน สถานีลาดพร้าว
How to come to Tradition Thai Puppet theater
- Bus No.14,17,47,5,115
- BTS Station 1 Saladaeng
- Express way Rama IV
U-turn under hai-Belgium Bridge and turn left
into Suan-Lum Night Barzaar
- Subway station at Lumpini

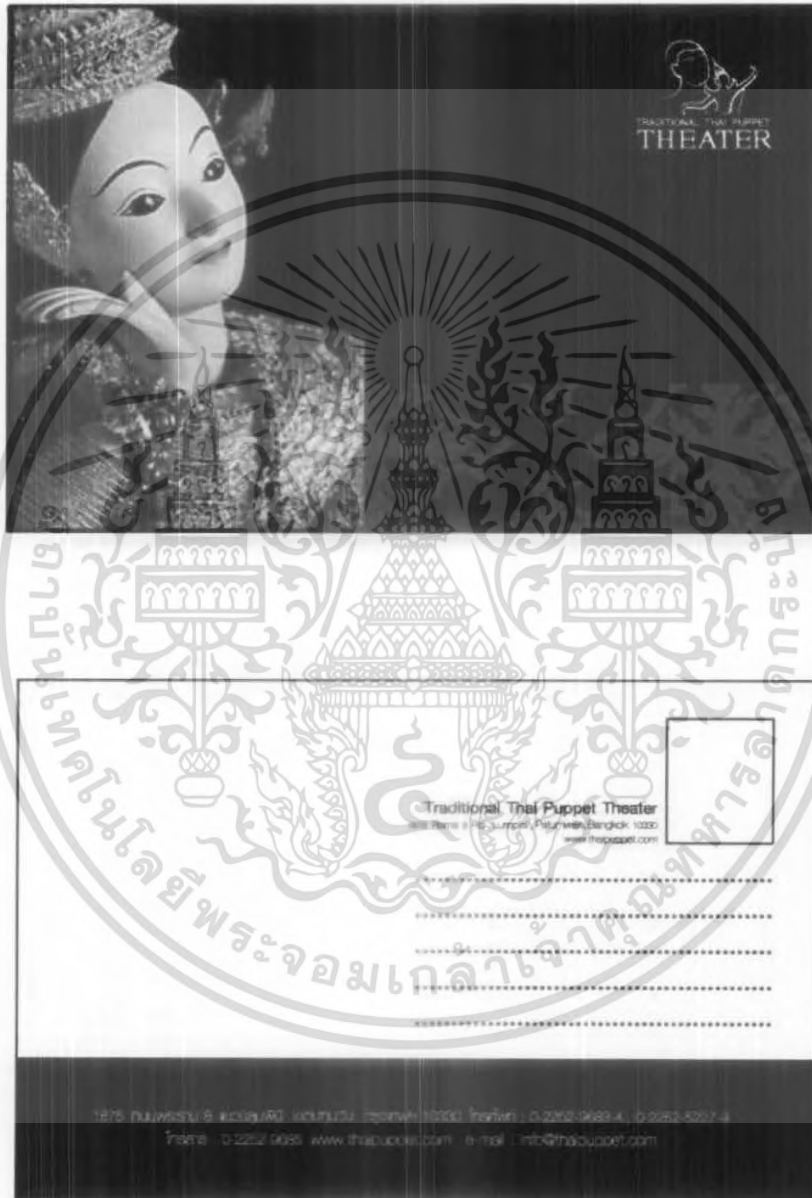
สัมพันธภาพที่บันดาลให้หุ่นละครเล็กมีชีวิต
ชมด้านหน้าโรงละครมฤตยูมาศ หุ่นละครเล็ก
เรียนเรื่องเรื่องราวของตัวหุ่น ด้วยการฉีกตัวละคร พร้อมทำเสียงเรื่องราว
อันเป็นแบบฉบับละครเล็กทำให้ท่านประทับใจไม่รู้ลืม และด้วยรสชาติอาหารไทย
ที่รสเด็ดด้านข้างมุมกำแพง noisa
Before or after the show, please visit our puppet gallery to learn more
about the history of puppets in Thailand. You may also wish to visit our
souvenir counter and pleasant out-door terrace.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โปสเตอร์

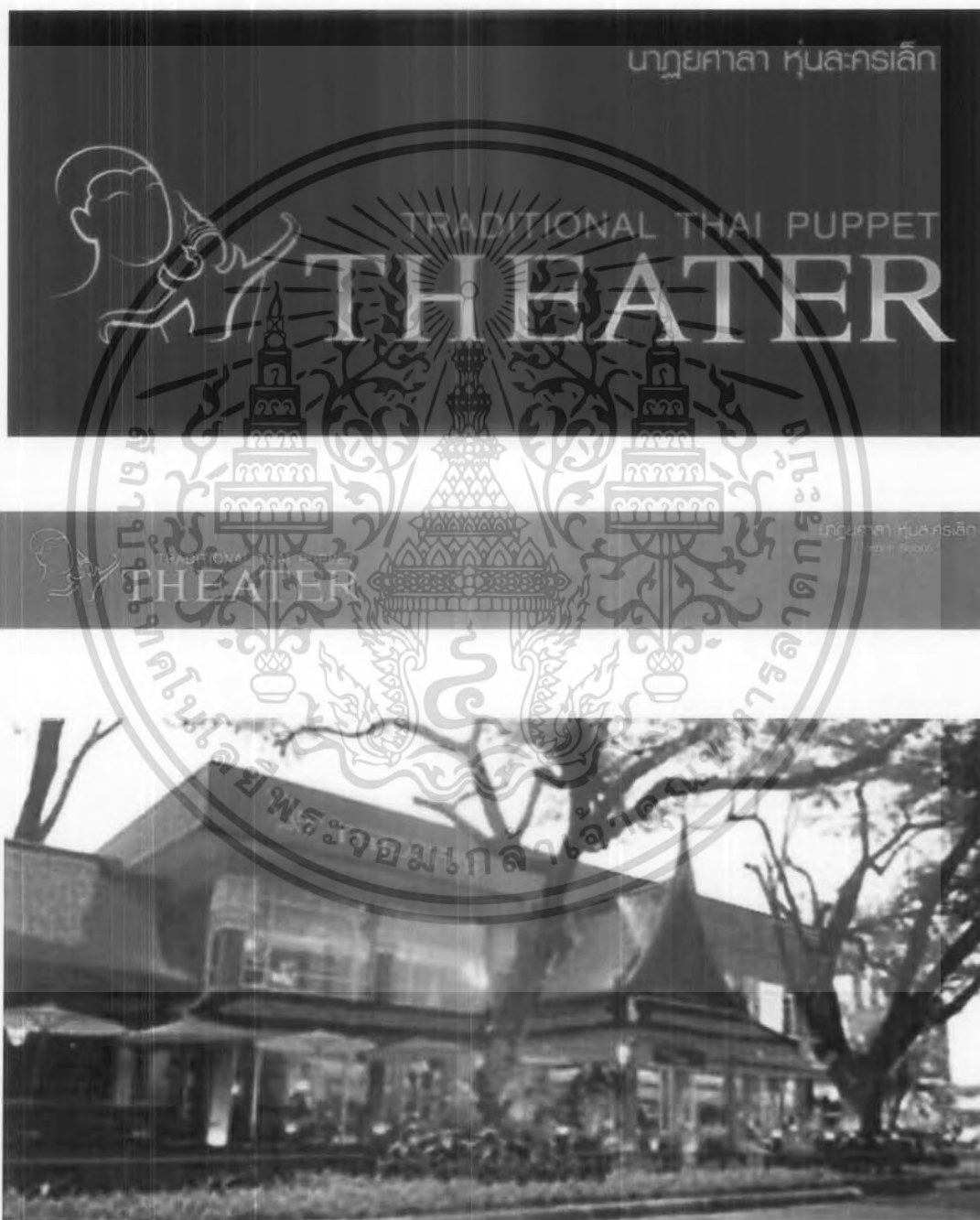

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ป้ายนอกอาคาร

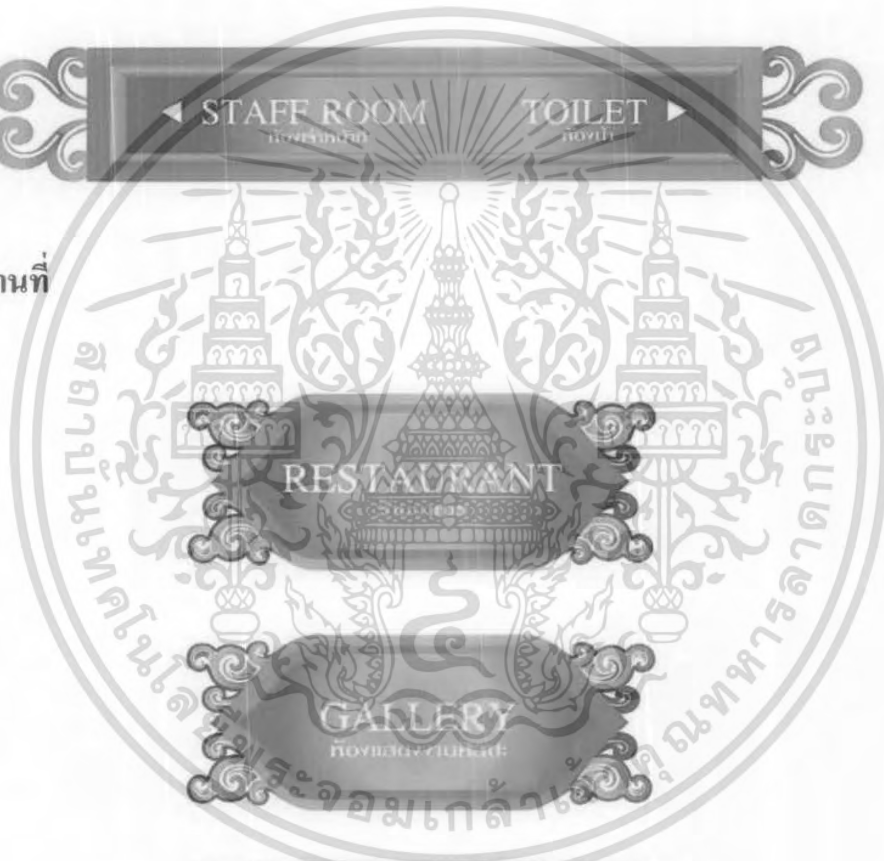

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ป้ายบอกทาง

ป้ายสถานที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ป้ายแบนเนอร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ป้ายข้อมูลตัวละคร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุปกรณ์บนโต๊ะอาหาร

ถ้วย

แก้วกาแฟ

เหยือก

จานเล็ก

จานใหญ่

กาน้ำชา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชุดพนักงาน

ชุดพนักงานชาย

ชุดพนักงานหญิง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชุดนักแสดง

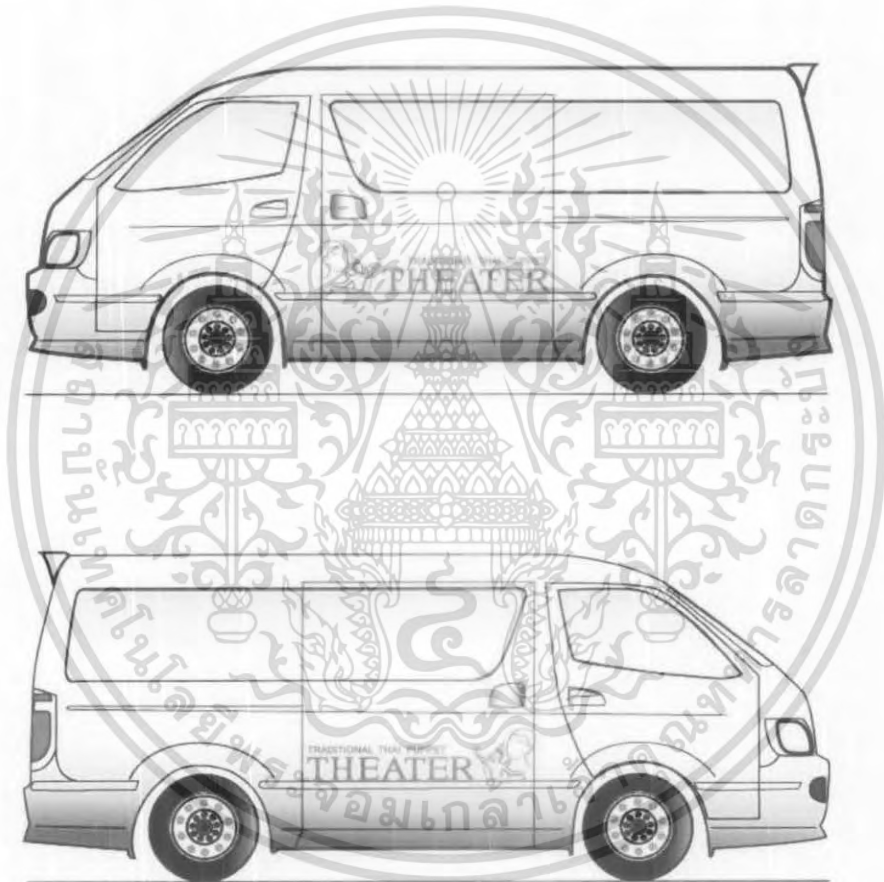

ชุดนักแสดงชาย

ชุดนักแสดงหญิง

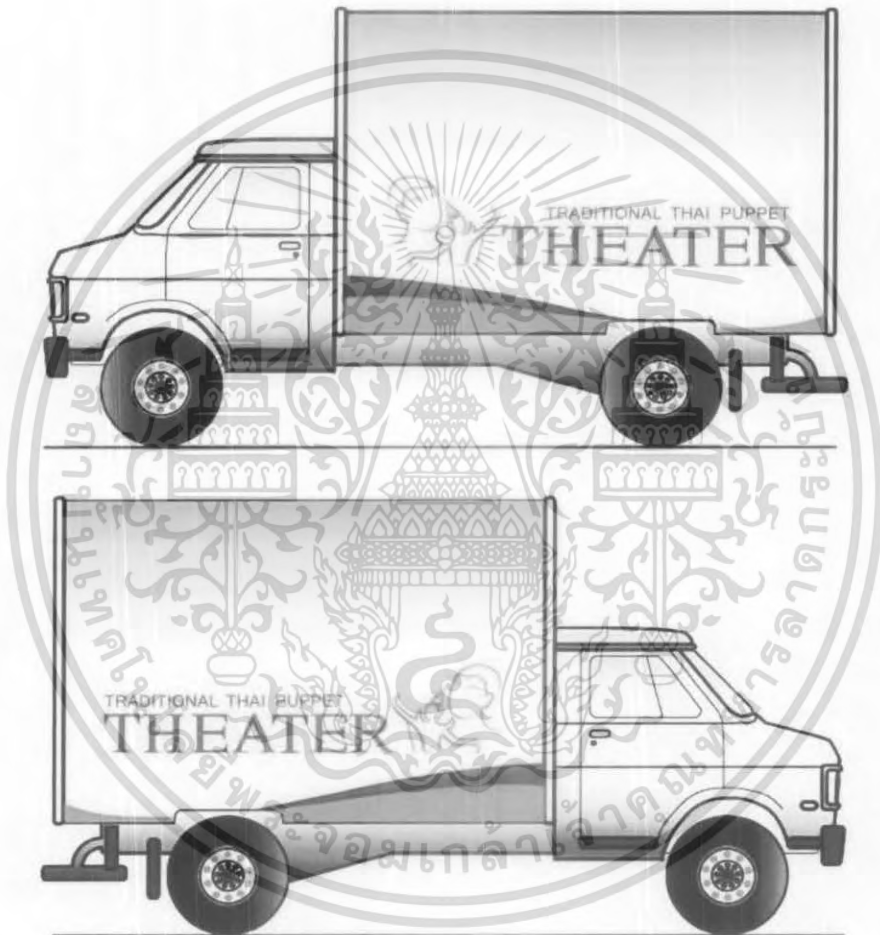
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ยานพาหนะ

รถสำนักงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รถขนอุปกรณ์การแสดง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุปกรณ์สำนักงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ถุงใส่ของ

ขนาดเล็ก

ขนาดใหญ่

ถุงกระดาษ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 8

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การทำศิลปะนิพนธ์ในครั้งนี้ ทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในหลายๆอย่าง เริ่มตั้งแต่จัดการกับความคิดของตัวเองในการเลือกสิ่งที่ต้องการจะทำ หลังจากนั้นคือการหาข้อมูลและการจัดการกับข้อมูลเหล่านั้นเพื่อสังเคราะห์ให้ออกมาเป็นผลงานตามที่เรากำลังต้องการ

หากจะกล่าวไปแล้วการทำงานอย่างเป็นกระบวนการก็เหมือนการทดลองในกระบวนการวิทยาศาสตร์ ที่เริ่มต้นตั้งแต่การตั้งสมมติฐาน ทำการทดลองให้เห็นผล และสรุปผลการทดลองนั้นๆ การทำศิลปะนิพนธ์ก็เช่นเดียวกันที่ต้องประเมินความสามารถของตนเองและความเป็นไปได้ของสิ่งที่เราต้องการจะทำ จากนั้นก็ลงมือปฏิบัติให้เกิดขึ้นเป็นรูปธรรม สุดท้ายเราก็จะสามารถประเมินได้ว่าสิ่งที่เราทำจนสัมฤทธิ์ผลนั้นเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ตั้งแต่แรกหรือไม่

แต่เหนือสิ่งอื่นใด การทำงานทุกอย่างย่อมล้วนแล้วแต่มีอุปสรรคด้วยกันทั้งสิ้น การได้ทำในสิ่งที่เราชอบหรือมีความสนใจย่อมทำให้เราสามารถฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆไปได้ด้วยดี

บรรณานุกรม

สน สีมารัง . หุ่นไทย : กรมศิลปากร , 2520

ชูศรี สกุลแก้ว . หุ่นละครเล็ก : สำนักพิมพ์กังสดาลบุ๊คส์ , 2548

เศรษฐมันตร์ กาญจนกุล . พื้นฐานลายไทย : สำนักพิมพ์เศรษฐศิลป์ , 2548

บุญทอง อิ่มลาภผล . ลายไทยวิจิตรเพื่อการใช้งาน : สำนักพิมพ์วาดศิลป์ , 2545

โพธิ์ ใจอ่อนนุ่ม . คู่มือลายไทย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2548

โจหลุยส์ เรียบเตอร์ .(Internet). สืบค้นได้จาก :<http://joelouis-theater.com/thai/index.html>

สุนทรียภาพของชีวิต .(Internet). สืบค้นได้จาก :
http://nrru.ac.th/learning/human/hu_001/01/mnu.html

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้